

Ska du inte ge upp nu, Clinton?

– en jämförande studie om bevakningen av det amerikanska primärvalet
2008 i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet

Frida Jansson Högberg och Lisa Johansson

Journalistprogrammet VT 2013

Institutionen för journalistik
medier och kommunikation,
JMG Göteborgs universitet

Handledare: Johannes Bjerling

Författare: Frida Jansson Högberg och Lisa Johansson

Handledare: Johannes Bjerling

Utbildning: Journalistprogrammet VT 2013

Institution: Institutionen för journalistik medier och kommunikation, JMG Göteborgs universitet

Nivå: Kandidat

Omslagsfoton

Barack Obama

Foto: Lisa Jack

Hillary Rodham Clinton

Foto: Lee Balterman

John McCain

Foto: Library of Congress

John Edwards

Foto: Skolfoto, okänd fotograf

Mike Huckabee

Foto: Mike Huckabee (Myspace)

Mitt Romney

Foto: AP

Abstract

During the American Primaries in 2008, Swedish newspapers and other media overflowed with information about the candidates, polls and election news.

According to a study from Demokratiinstitutet, 72 percent of the swedes think it is very important to get information about The United States.

In this essay we examine the election coverage in Sweden's two largest daily newspapers, Dagens Nyheter and Svenska Dagbladet. The material consisted out of 605 different articles from the newspapers from the period December 1st 2007 to June 8th 2008. The selected period started approximately one month before the first primary caucus in Iowa and ended when Hillary Clinton officially withdrew her campaign in June.

The general consensus among Swedish media is that all coverage of democratic elections, national or foreign, should be unbiased, fair and objective. This however, is not the case. The Democratic Party is generally favored by media, partially because the Democratic politics most resembles Swedish politics. This is also what we have found in our analysis.

The amount of coverage differed dramatically between the two parties, where the Democrats were predominant. This essay also examine whether the different primary candidates of 2008 have been treated the same in comparison to each other. We have found that 91 percent of the coverage was about the three main candidates, Clinton, Obama and McCain while Edwards, Romney and Huckabee appeared in circa 9 percent of the cases. Most articles were estimated to be neutral. However, in the cases that were estimated to be biased, the most surprising result was the difference in nature of coverage of the Democratic candidates. Obama was favored in almost as many cases as Hillary was found to be treated unfairly. Meanwhile, we found that McCain was generally portrayed in a neutral way. This essay examines all of the above and aims to discuss what effect this warped way of covering the American elections may have on media consumers' understanding of the global society.

Key words: Primary Elections 2008, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Election Coverage, Democratic Election

Inledning

Under det amerikanska primärvalet 2008 översållades två av de största svenska tidningarna, Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet, av nyheter om valet och kandidaterna. Enligt Demokratiinstitutet (2008) anser 72% av svenskarna att USA är det viktigaste landet att få information om. Tidningarnas policyer är att vara objektiva och oberoende. Med detta som utgångspunkt undersöker vi hur de två dagstidningarna bevakade valet, partierna och kandidaterna. Genom en kvantitativ textanalys har vi kommit fram till att majoriteten av materialet är lämnar ett neutralt intryck. Men bevakningen är snedfördelad; majoriteten av artiklarna domineras av demokraterna och framför allt Obama och Clinton. De två kandidaterna har också fått olika behandling; Clinton har tydligt missgynnats och Obama har gynnats. Republikanske vinnaren i primärvalet, John McCain har dock behandlats neutralt. Den här uppsatsen undersöker ovanstående och diskuterar vad en skev bevakning av ett amerikanskt primärval teoretiskt kan ha för effekter på mediekonsumentens bild av det globala samhället.

Nyckelord: primärval 2008, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, valbevakning,

Innehållsförteckning

Abstract	3
Inledning	3
Innehållsförteckning	4
1. Bakgrund	6
1.1 Problemdiskussion	6
1.2 Presentation primärvalet	7
1.3 Presentation av primärvalet 2008	8
1.4 Presentation av tidningarna	8
1.4.1 Dagens Nyheter	9
1.4.2 Svenska Dagbladet	9
2. Teoretisk bakgrund och referensramar	9
2.1 Medias makt över opinion och omvärldsbild	9
2.1.1 Medias makt och demokratiska uppdrag	9
2.1.2 Media, publiken och omvärldsbilden	10
2.2 Objektivitet, opartiskhet och balans i svensk media	11
2.2.1 Problemet med objektivitet och Westerståhls lösning	11
2.1.2 Gynnande, missgynnande eller neutral	13
2.3 Objektivitetsidealet, neutraliteten och opartiskhet hos Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet	16
2.4 Mediesystem och demokratisystem	16
3. Frågeställning och syfte	17
3.1 Syfte	17
3.2 Övergripande frågeställning	17
3.3 Frågeställningar	18
4. Metod	18
4.1 Urval av material	18
4.2 Variabler och aktörer	19
4.3 Gynnande, missgynnande respektive negativa och positiva värden	19
4.4 Nyhetsmaterial, inte opinion	20
4.5. Invändningar	20
4.6 Sammanställning av resultaten	21
4.6.1 Bedömningsmodell	21
4.6.2 Resultatindex	22

5 Resultat/Empiri.....	23
5.2 Tidningarna och partierna.....	24
5.3 Den första perioden	26
5.4 Aktörerna	27
5.4.1 Vem är med och i samband med vad?	27
5.4.2 Sakfrågorna	28
5.4.3 Att gynnas, missgynnas eller behandlas neutralt	29
5.5. Totalt intryck av artiklarna med kandidaterna.....	31
5. 6. Index och summering av resultatet	31
5.6.1 Totalresultat index	32
5.6.2 Dagens Nyheters index	33
5.6.3 Svenska Dagbladets index	34
5. 7 Opinionsmaterialet.....	34
6. Diskussion/analys.....	35
6.1 Det mesta materialet är neutralt, men... ..	35
6.2 Mer om demokraterna och mindre om republikanerna	36
6.3 McCain är neutral	36
6.4 Fördel Obama - negativt Clinton	36
6.5 Sammanfattning av resultatet	38
6.6 Teorier	38
6.7 Slutdiskussion.....	39
7. Källor.....	40
8. Bilagor.....	42
Bilaga 1. Mejlkonversation.....	42
Bilaga 2. Kodbok.....	44

1. Bakgrund

1.1 Problemdiskussion

Varför får det amerikanska valet så mycket uppmärksamhet i svensk media? Det amerikanska valet borde kanske betraktas som en nationell amerikansk angelägenhet. Ändå fylls internationell media av opinionssiffror, kampanjbevakning, analyser och tyckande om kandidaterna och kampanjprocessen. I Sverige är intresset för val i exempelvis Tyskland betydligt svalare, trots att det ligger geografiskt och kulturellt närmare, och det påverkar oss mer direkt, då Tyskland är vår största handelspartner. Till och med intresset för EU-parlamentsvalet är relativt litet enligt siffror från SCB (Oscarsson & Holmberg, 2011, s. 13), trots att det i högsta grad påverkar oss i Sverige.

En anledning till det stora intresset för USA är landets position som världsmakt (supermakt) i det globala samhälle som vi idag lever i, där länder påverkas av och påverkar varandra i högsta grad. Beslut som tas i USA påverkar resten av världen ekonomiskt, socialt, försvarspolitiskt och till och med kulturellt. Det nationsöverskridande arbetet inom NATO är ett exempel, FN är ett annat.

Inför presidentvalet 2008 var uppmärksamheten särskilt stor. George W. Bush var mycket impopulär både i USA och i omvärlden efter sina två mandatperioder. Enligt bland annat Gallupundersökning från 2008 var stödet för Bush i USA endast 30 % i slutet av hans presidentskap (Gallup, 2009). Spänningen inför vem som skulle ta över rodret mitt under det pågående Irakkriget och den begynnande ekonomiska recessionen i USA var hög och valdeltagandet var det högsta sedan 1968 (American University, 2008). Skulle det bli en tidigare *first lady*, en afroamerikan med ifrågasatt bakgrund eller en krigsveteran, ärrad efter tortyren han utsattes för under Vietnamkriget? Det var upplagt för dramatik och därmed var intresset enormt redan under primärvalet även i Sverige.

Enligt Weibull (Weibull, 2008, s. 491ff) är USA det land svenskarna helst vill ha nyheter ifrån och därför är det inte konstigt att medierna uppmärksammar det amerikanska valet i stor utsträckning. I den här undersökningen har vi valt att undersöka bevakningen av primärvalet 2008 i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Vi kommer att undersöka om tidningarna håller fast vid det objektivitetsideal de säger sig slå vakt om när det gäller bevakning av amerikanska val. Att undersöka ett primärval ger oss möjligheten att se eventuella skillnader i bevakningen av kandidater från olika partier så väl som mellan kandidater från samma parti.

Det går att hävda att det inte är lika viktigt att hålla en opartisk ställning när det gäller bevakningen av olika representanter i ett val utanför den svenska nationens gränser, eftersom svenskar inte har rätt att rösta i det amerikanska valet. Men på grund av den höga påverkan som utgången av det amerikanska valet anses ha på världspolitik så väl som kultur är det väsentligt att neutralitet och opartiskhet är beständiga journalistiska ideal även i bevakningen av amerikanska val (Asp, 2013). En mycket liten del av publiken har dessutom egna erfarenheter om ämnet varför de är beroende av en korrekt bevakning för att kunna skapa sig en rättvis världsbild (ibid).

Både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet uttrycker tydligt att deras bevakning i alla lägen och på samtliga plan ska vara "objektiv och oberoende" (DNs publicistiska uppdrag) samt ha hög trovärdighet (SvDs publicistiska uppdrag, 2011). Detta gäller oavsett om bevakningen gäller nationella val eller utomnationella val, enligt information från tidningarnas redaktörer. Dessutom är objektivitet i bevakningen av utomnationella val viktigt för trovärdigheten för både den enskilde journalisten och tidningen denne representerar. Tidningarnas egna ideal är alltså att, i fråga om det amerikanska valet, presentera de olika kandidaterna ur ett neutralt perspektiv oavsett partitillhörighet och kandidaternas personliga egenskaper. Ingen kandidat eller parti ska oskäligt missgynnas eller gynnas i bevakningen och målsättningen är kort sagt att nyhetsförmedlingen i alla lägen ska vara neutral, objektiv och därmed opartisk.

Det finns en generell uppfattning om att demokraterna oftast bevakas mera positivt och i större utsträckning än republikanerna i svensk media (Svenska Dagbladet, 2008). Detta beror till stor del på att demokraternas politik ligger närmare den svenska politiken. Det finns en större igenkänningsfaktor. Däremot betyder inte det att bevakningen därför får vara partisk med fördel demokraterna. De journalistiska idealen och tidningarnas målsättning om objektivitet och oberoende bör ge likvärdig bevakningen för båda partierna och samtliga kandidater som representerar dem.

Vår målsättning med denna uppsats är att undersöka om bevakningen av det amerikanska primärvalet 2008 bevakades enligt den målsättning som tidningarna satt upp för verksamheten rörande objektivitet och neutralitet. Var bevakningen av båda partierna och samtliga kandidater likvärdig, objektiv, rättvis och därmed opartisk? Utifrån resultatet kommer vi att föra en diskussion kring vad en icke neutral, orättvis och icke neutral bevakning kan innebära för den svenska publiken.

1.2 Presentation primärvalet

Det amerikanska primärvalet hålls för att utse vilken kandidat som ska få representera det republikanska respektive det demokratiska partiet i presidentvalet som följer senare under valåret, vilket sker vart fjärde år. Valprocessen går till på olika sätt beroende på parti och delstat, men består huvudsakligen av ett val eller ett nomineringsmöte, men en del delstater har båda systemen. Valen kan antingen vara direkta, vilket innebär att den kandidat som folket röstat fram är den som får delstatens röst, eller indirekta, när medborgarna istället röstar fram de delegater som i sin tur röstar på kandidaterna på partikonventen. I en del delstater är delegaterna bundna till att rösta som befolkningen gjort, i andra fall är folkets val endast rådgivande. Vilka som får rösta skiljer sig också mellan delstaterna; valen kan vara öppna för alla att rösta i eller slutna så att endast partimedlemmar får rösta (Encyclopedia Britannica, primary election). I en del delstater finns det semislutna val, vilket innebär att man inte behöver vara registrerad medlem hos något av partierna, men endast får rösta i ett av partiernas primärval. (Andersson, 2012)

Även om det oftast står klart långt innan vem som blir partiets presidentkandidat, då valresultaten presenteras allt eftersom, är det på partikonventen som det officiellt tillkännages. Det är också vid partikonventen som delegaterna lägger sina röster. Det finns i demokraternas

fall också superdelegater sedan 80-talet. Superdelegater är ofta erfarna och väletablerade personer inom partiet, till exempel före detta presidenter eller kongressledamöter (Encyclopedia Britannica, primary election).

Röstningen sker under olika tidpunkter för delstaterna och har tidigare varit utspridda under de första sex månaderna under valåret. Många delstater har under åren tidigare lagt sina valdagar för att öka intresset, eftersom ju tidigare ett val hålls, desto större är uppmärksamheten kring valet och desto viktigare upplevs valet för befolkningen. Det har gjort att primärvalet har intensifierats, eftersom majoriteten av delstaterna röstar innan mars månad är slut. Många delstater har därför också valt att gå samman för att hålla sina omröstningar på samma dag (Gregg, 1997). Supertisdagen är den dag då flest delstater röstar samtidigt och infaller oftast i mars, med undantag för primärvalet 2008, då den inträffade redan den 5 februari.

1.3 Presentation av primärvalet 2008

Huvudkandidater för republikanerna under 2008 års primärval var John McCain, Mitt Romney, Mike Huckabee och Ron Paul. För demokraterna var Hillary Clinton, Barack Obama och John Edwards huvudkandidater. Ganska snart stod det dock klart att Clinton, Obama och McCain var troliga kandidater för presidentposten.

Den 3 januari inleddes valet med nomineringsmötet i Iowa som följdes av valet i New Hampshire den 8 januari. Under den så kallade Supertisdagen den 5 februari röstade 21 delstater i det republikanska valet och 22 delstater i det demokratiska valet. Det är den tidigaste Supertisdagen någonsin, ungefär en månad tidigare än sina närmsta föregångare (The Week, 2012). I slutet av februari hade totalt 42 delstater och andra röstberättigade områden röstat i det republikanska primärvalet. För demokraterna var motsvarande siffra 40 (Encyclopedia Britannica, United States Presidential Election of 2008).

Under loppet av denna period hade majoriteten av kandidaterna inom de båda partierna gett upp. Den 4 mars hade John McCain vunnit majoriteten av delegaternas röster och stod officiellt klar som republikanernas presidentkandidat, även om detta inofficiellt var klart redan i februari (Pehrson, McCain klar trots dåliga odds, 2008). För demokraternas del var kampen mellan de två slutliga kandidaterna, Obama och Clinton, betydligt jämnare och det stod klart först efter de sista valdagarna den 3 juni att det var Obama som skulle bli demokraternas presidentkandidat (Pehrson, Nominering av svart kandidat historisk händelse, 2008). Den 7 juni höll Clinton sitt tacktal till kampanjdeltagarna och annonserade formellt att hon drog sig ut ur kampen (Ohlson, Jag ber er att välja Obama, 2008). Primärvalet var officiellt avslutat den 7 juni 2008. Eftersom republikanernas valprocess var klar i februari och demokraternas i juni har vi valt att dela in vår analys i två perioder som stämmer överens med dessa datum. Se mer om detta i metoddelen.

1.4 Presentation av tidningarna

Båda tidningarna hade under valet 2008 korrespondenter på plats i Washington för bevakning av valet. Det mesta av det material vi analyserat kom från dessa. Annat material kom från sakkunniga inom redaktionerna, frilansare och nyhetsbyråer.

1.4.1 Dagens Nyheter

Dagens Nyheter grundades av Rudolf Wall 1864 och är obunden liberal. Tidningen hade under 2008 en total upplaga 339 800 varav upplagan för vardagar låg på 335 600 exemplar och räckvidden på 888 000. 80 procent av den totala upplagan var prenumerationer (Dagens Nyheter - Upplaga). Nuvarande chefredaktör är Peter Wolodarski och under tiden för vårt undersökta material var Thorbjörn Larsson chefredaktör (DNs publicistiska uppdrag).

1.4.2 Svenska Dagbladet

Svenska Dagbladet grundades 1884 och är obunden moderat. Tidningens upplaga uppgick 2008 till 194 800 exemplar, räckvidden till 501 000 läsare (Orvesto, 2009). Prenumerationer utgjorde 86 procent av upplagan (Svenska Dagbladet - Upplaga). Chefredaktör nu och för vår undersökta period är Lena K Samuelsson (SvDs publicistiska uppdrag, 2011).

2. Teoretisk bakgrund och referensramar

I följande stycken går vi igenom de teorier och referensramar som ligger till grund för vår analys.

2.1 Medias makt över opinion och omvärldsbild

Media har stor makt över vad vi tycker om saker och hur det som rapporteras i media formar vår omvärldsbild (Shehata, 2012, s. 323f). För den här uppsatsen är det relevant att redogöra för denna maktposition och ställa den i förhållande till hur publikens omvärldsbild formas när media rapporterar om utomnationella valprocesser. Detta kommer vi att göra i kommande stycken.

2.1.1 Medias makt och demokratiska uppdrag

Media innehar en maktposition i fråga om hur medborgarna påverkas av till exempel framställningen av olika sakfrågor och politiska aktörer. I kontexten för den här uppsatsen har det betydelse för den omvärldsbild publiken skapar sig med bakgrund mot vilken del av verkligheten som svensk media omformar och tolkar för människor. I det här fallet är det bilden av det politiska spelet i världsmakten USA som påverkas utifrån huruvida bevakningen varit gynnande, missgynnande eller neutral och därmed opartisk eller partisk.

Varför är det då så viktigt att medier är opartiska? I princip finns inget krav på svensk press att vara opartiska när det gäller valbevakning, särskilt när det gäller bevakning av utomnationella val. Däremot har både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet intagit en tydlig ställning som objektiva och obundna, och därmed opartiska (Wolodarski, Förfrågan om policy, 2013) (Billger, 2013). Därmed kan vi förvänta oss att bevakningen även är rättvis och informativ. Enligt Hallin & Mancini är relationen mellan stat och media byggd på en konsensus om att båda institutionerna ska arbeta för "det allmännas bästa" (Hallin & Mancini, 2004, s. 197). Det betyder att media ska verka för att publiken får den information de behöver för att kunna skapa egna uppfattningar om omvärlden. Opertiskhet och neutralitet är grundläggande för att detta ska kunna ske.

Enligt en undersökning från 1998 från Demokratiinstitutet ansåg 89% av medborgarna att medias viktigaste uppgift var att låta olika åsikter och yttringar komma till tals (Strömbäck, 2003, s. 7). Objektivitet och neutralitet är förutsättningar för att detta och för att journalistikens professionalitet ska anses legitim. Tillfrågade svenska journalister anser det är viktigast att granskare av makthavarna och att förklara komplicerade händelser för medborgarna (Djerff-Pierre & Wiik, 2012, s. 184), vilket är en viktig del av informationsprincipen. Med det i åtanke går det att anta att det finns flera incitament för att kräva opartiskhet och rättvis nyhetsframställning även när det gäller bevakningen av utomnationella val.

För att media ska fullfölja sitt demokratiska uppdrag gällande den politiska nyhetsförmedlingen krävs att förmedlingen är rättvis och informativ (Asp, 2011, s. 37). Med rättvis menas att olika åsiktsriktningar och aktörer ska komma till tals och behandlas på ett sådant sätt att ingen aktör eller åsiktsriktning oskäligt gynnas eller missgynnas (Ibid). Med informativ menas att förmedlingen har informationstäthet, -bredd och -djup (Asp, 2011, ss. 73f, 83ff) så att medborgarna får så mycket korrekt och fördjupande information att de kan bilda sig åsikter och skapa ett underlag för ställningstagande i olika frågor (Asp, 2011, s. 39). Kort sagt är opartiskhet i nyhetsbevakningen ett krav för att medierna ska uppfylla sitt demokratiska uppdrag.

2.1.2 Media, publiken och omvärldsbilden

I en globaliserad värld där USA är en stormakt har vetskapen om att vår uppfattning om omvärlden påverkas av media har detta stor betydelse. Informations- och neutralitetskravet är därmed incitament för att anta att medias framställning av aktörer till stor del bidrar till medborgarnas omvärldsbild. I en jämförelse mellan vilka länder folket uppfattade som viktigast att få nyheter ifrån från 2007, ansåg 72% av svenskarna som tyckte att det var mycket viktigt att få nyheter från USA (Weibull, 2008, s. 491). I en medieberoende demokrati får de flesta medborgare sina kunskaper om omvärlden genom media (Nord & Strömbäck, 2012, s. 35). Eftersom de svenska medborgarna har liten eller ingen direktupplevelse av processen i USA är det extra viktigt att media förmedlar en så balanserad, sann och neutral bild som möjligt av det som pågår på andra sidan Atlanten. Det finns dessutom ett stort, lättillgängligt informationsflöde att använda sig av och språkbarriären är låg.

Den så kallade *dagordningsteorin* ligger till grund för antagandet att media påverkar människors verklighetsbilder och uppfattning om sin omvärld (Shehata, 2012, s. 319). Med andra ord; de frågor och de personer som media framhäver som viktiga är också de som publiken tänker på, tycker något om och anser vara viktiga (Shehata, 2012, s. 320). *Vilka* åsikter människor ska ha påverkas inte av media, däremot påverkar media *vad* människor ska ha åsikter *om* (ibid). Dagordningsteorin handlar på första nivån om de objekt som media framställer, det vill säga aktörerna och sakfrågorna, och på andra nivån om de attribut som objekten tillskrivs (Shehata, 2012, s. 323f), vilket är särskilt viktigt att ha i åtanke vid politisk nyhetsförmedling. Med andra ord: om media bevakar det amerikanska valet i stor utsträckning kommer det att få stort genomslag i publikens medvetande. Medias framställning av aktörerna kommer då också att ligga till grund för publikens uppfattning om aktörerna och den politik

dessa representerar. Alltså kommer medias framställning och omfattning av bevakning att påverka publikens omvärldsbild.

Förbundet med dagordningsteorin är effekterna av en viss medieframställning: priming och framing. Priming handlar om hur medieinnehållet påverkar människors efterföljande beteende, tankar och bedömningar (Shehata, 2012, s. 325)(i det här fallet av politiska aktörer och sakfrågor). Frågor som får stort utrymme i media påverkar människor till att tycka att just de frågorna är de viktigaste (dagordningsteorin) och vilka frågor som människor anser viktiga i förhållande till hur politiska aktörer och makthavare bedöms (priming) (ibid).

En annan typ av effekt är framingeffekten, eller gestaltning som det också kallas. Framing handlar om hur "en händelse eller fråga ramar in, gestaltas och ges en specifik innebörd", och processen som leder fram till förståelsen för dessa (ibid). Media väljer inte ut händelser, sakfrågor eller aktörer och hur dessa behandlas för att det finns en bakomliggande agenda, utan för att det är ett sätt att rama in verkligheten och främja till exempel problemdefinition, moralisk tolkning och lösningar på olika problem (Shehata, 2012, s. 327ff). Då intresset är stort och vår bild av USA och den makt landets politiska aktörer har både inom nationens gränser och utanför är beroende av den bild som media förmedlar hävdar vi att neutralitet är lika viktigt i sammanhanget som i bevakningen av svenska val. Informationen ska dessutom komma med täthet (relevant information bör stå i relation till det totala utbudet av information), ha bredd (alla ska komma till tals och sakfrågorna ska finnas med) och djup (medborgarna ska få tillräckligt information för att kunna göra sig en uppfattning om situationen) (Asp, 2011, s. 73f). Det handlar i första hand om kopplingen som finns mellan objektivitet och journalistikens kvalitet (Hadenius & Weibull, 2007, s. 374). Medias uppgift är att fritt och självständigt övervaka makthavarna i samhället samt att ge medborgarna tillräckligt med information så att de självständigt kan ta beslut och bilda åsikter i samhällsfrågor (Asp, 2011, s. 160). Med detta i åtanke, samt att USA är ett land vars politik indirekt påverkar svenska medborgare, bör *all* bevakning av till exempel valprocesser och politik vara neutral (rättvis), balanserad och relevant, och därmed opartisk. Detta oavsett om det gäller inom- eller utomnationella val, för att ge publiken en rättvis omvärldsbild.

2.2 Objektivitet, opartiskhet och balans i svensk media

I följande stycken går vi igenom sambandet mellan objektivitet, gynnande och missgynnande och den slutliga bedömningen om partiskhet eller neutralitet.

2.2.1 Problemet med objektivitet och Westerståhls lösning

Enligt pressutredningen från 1994 är journalistikens uppgift att främja fri åsiktsbildning. Journalistiken ska alltså förse medborgarna med information som gör att de fritt och självständigt kan ta ställning i samhällsfrågor, granska makthavare (och elitpersoner) samt låta olika åsikter komma till tals (Strömbäck, 2004, s. 82). Med den ökade professionaliseringen av yrket har dessa ideal fått en starkare ställning, vilket blir tydligt i de återkommande undersökningar som görs av till exempel Demokratibarometern med flera (Strömbäck, 2004, s. 84). Inom en demokrati bör journalistiken vara så sanningsenlig som möjligt och ska sträva efter att bidra till politiskt samtal och diskussioner som bygger på sakliga och rationella argument, politisk jämlikhet och frånvaro av dominans [...]

(Strömbäck, 2004, s. 95). Starkt anknytet till detta är också ett journalistiskt objektivitetsideal. Objektivitet som begrepp är dock inte oproblemiskt:

“Den som är objektiv tar bara hänsyn till fakta och bortser från egna eller andras intressen eller åsikter. Exempel på när en text inte är objektiv är när den innehåller sakfel eller när författaren har valt att bara ta med fakta som stödjer en viss åsikt. Själva metoden att ta fram uppgifter kan också vara mer eller mindre objektiv”.
(NE, Objektivitet)

Begreppet objektivitet är besvärande, bland annat för att en närmare filosofisk granskning av begreppet skapar tvivel kring huruvida det finns någon “verklig” objektivitet:

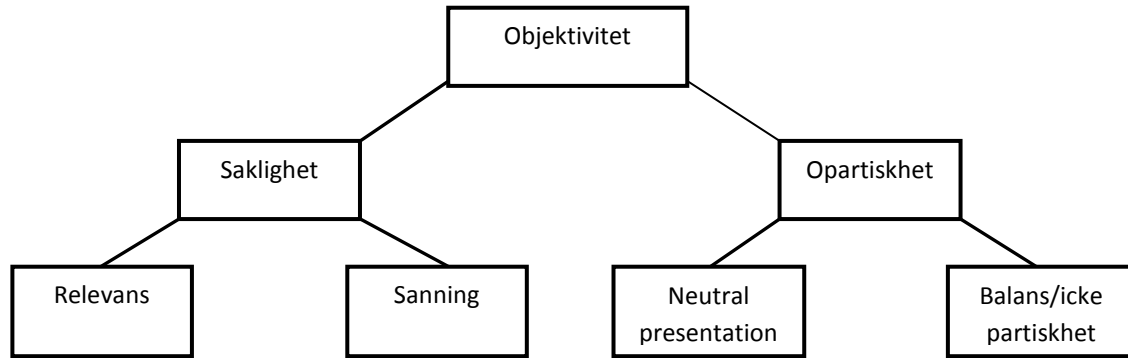
“Ibland används objektivitet i betydelsen värderingsfrihet. Men alla framställningar baseras på val och därmed värderingar. Det gäller också vetenskapliga värderingar. Det är en illusion att tro att objektivitetsproblemet [...] skulle kunna lösas genom att man inledningsvis deklarerar sina värderingar”
(NE, Objektivitet).

Den enskilde journalisten är alltså inte objektiv eller ens neutral, eftersom, som citatet visar, en framställning aldrig är fri från journalistens egna värderingar (Nord & Strömbäck, 2012). Det går heller inte att skilja fakta från värderingar och det finns, enligt Schudson (Nord & Strömbäck, 2012, s. 277) en tro på fakta och en misstro mot värderingar. För att kunna värdera objektivitet inom journalistiken, trots denna problematik, skapade Jörgen Westerståhl en modell som fick stort genomslag. Modellen från 1972 (se modell 1.1) baserades inte på ett absolut objektivitetsbegrepp utan utgick istället från det vi brukar *benämna* som objektivitet (Hadenius & Weibull, 2007, s. 372). Det vill säga en framställning som inte tar parti eller favoriserar en aktör. Enligt Westerståhls modell finns fyra grundkrav på nyheter: sanning, relevans, balans och neutral presentation. Sanningen är överordnad de övriga eftersom en “osann händelse saknar relevans” och inte heller går att göra balanserad eller presentera på ett neutralt sätt (ibid). Denna modell är främst applicerbar på svensk media i ett svenskt samhälle. Men med bakgrund mot att både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet tydligt framhåller att de slår vakt om objektiviteten även när det gäller bevakningen av utomnationella val anser vi att den är användbar även i detta sammanhang. När vi talar om objektivitet i den här uppsatsen syftar vi till sambandet främst mellan relevans, balans och neutralitet. Om bevakningen inte är relevant, balanserad och neutral kommer vi att bedöma den som partisk.

I vår analys ser vi främst till sambandet mellan opartiskhet – balans/icke partiskhet och neutral presentation enligt Westerståhls modell nedan (modell 1.1). Vi förhåller oss också delvis till relevans. Enligt Westerståhl kan opartiskhet mätas genom att undersöka balansen och presentationen. En obalanserad bevakning kan inte bedömas som opartisk. En presentation som inte är neutral kan inte heller vara opartisk. I analysen har vi förhållit oss till relevans inom de ämnen kandidaterna förekommer i samband med.

I modellen nedan visar vi hur Westerståhls modell ser ut och förklarar därefter varför den är relevant att förhålla sig till.

Modell 1.1

Modell 1.1. (Westerstahl, 1972) Modell för Westerstahls huvudkrav för objektivitet i nyhetsbevakning.

En balanserad bevakning ger olika partier (och kandidater) utrymme och förtiger inget (Hadenius & Weibull, 2007, s. 373). Balanskravet kan vara svårt att uppfylla, vilket vi sett i vår undersökning, där det är naturligt att vissa kandidater fått mer uppmärksamhet än de andra eftersom kampanjen var präglad främst av kampen mellan Clinton och Obama. Men oavsett händelser i kampanjen bör åtminstone de tre huvudkandidaterna (Clinton, Obama och McCain) få relativt likvärdig uppmärksamhet i fråga om mängd och typ. Detsamma gäller mellan partierna. Att nyhetsbevakningen ska vara neutral är obestridligt och ingen journalist skulle hävda att värderingar hör hemma på nyhetsplats eller i kommentarer och analyser (ibid). Det är svårt att avgöra om bevakningen är neutral (ibid). I vår analys är journalistens hantverk i fråga om eventuella värderingar och värdeord som använts, samt respektive kandidats mediebild i förhållande till andra kandidater, avgörande för hur vi bedömt artikeln.

För att mäta om Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet varit opartiska i sin förmedling av valprocessen under det amerikanska primärvalet 2008 kommer vi att använda Westerstahls modell (modell 1.1) (Hadenius & Weibull, 2007, s. 373). I vår bedömning ska de inblandade parterna ges lika mycket utrymme för att komma till tals och urvalet av händelser ska vara heltäckande. Sådant som kan vara gynnande eller missgynnande för en aktör eller ett parti ska inte heller förtigas (Hadenius & Weibull, 2007, s. 373). För att kunna avgöra huruvida tidningarna är opartiska eller partiska i bevakningen kommer mängden artiklar som är gynnsamma respektive ogynnsamma för de olika kandidaterna att ha betydelse (mer detaljerad information om detta finns i metoddelen).

2.1.2 Gynnande, missgynnande eller neutral

”På grund av kulturella, historiska och politiska skillnader mellan länderna kan de sakfrågor som tas upp i svensk media, som ligger längre till vänster på den politiska skalan än den amerikanska, gynna en demokratisk kandidat då dennes politik ligger närmare den politik svenskarna är vana vid” (Asp 2013).

Det finns alltså en uppfattning om att demokraterna får mer uppmärksamhet och mera positiv uppmärksamhet i svensk media än republikanerna. Demokraterna får alltså mer

gynnande bevakning än republikanerna. Huvudbegreppen för vår undersökning är gynnande och missgynnande, respektive otillbörligt gynnande och missgynnande. När ett medium är partiskt missgynnas eller gynnas en eller flera aktörer i förhållande till de andra aktörerna på ett oskäligt sätt (Asp, 2011, s. 39). Det räcker inte att bevakningen av en aktör är missgynnande eller gynnande för att ett medium ska betraktas som partiskt. Om bevakningen däremot är oskäligt missgynnande eller gynnande går det att hävda att ovanstående ideal rörande det demokratiska uppdraget inte uppfyllts och att ett medium är partiskt (ibid).

”Frågan om medierna faktiskt har gynnat ett parti eller åsiktsriktning måste skiljas från den normativa frågan om medierna oskäligt har gynnat eller missgynnat en aktör. Slutsatser på deskriptiv nivå är alltså inte automatiskt giltiga på normativ nivå” (Asp, 2011, s. 39).

(Med normativ menas hur något *bör vara* medan dess motsats, deskriptiv, betyder hur något *är*. Förf. anm.)

För att en aktör ska vara oskäligt missgynnad eller gynnad måste även mängden vägas in. Då i förhållande till de andra aktörerna. Om till exempel kandidaten John McCain i vår undersökning visar sig bevakas övervägande på ett negativt sätt betyder det inte att han är oskäligt missgynnats. Kanske är det så att det har skett någon skandal eller liknande under hans kampanj. Bevakningen är då missgynnande för hans sak, men rapportering om negativa saker som faktiskt hänt är inte *oskäligt* missgynnande. Om han däremot återkommande och i majoriteten av bevakningen missgynnas trots att inga särskilda händelser går att koppla till missgynnandet bedömer vi bevakningen som oskäligt missgynnande. Om de andra kandidaterna också gynnas i förhållande till McCain förstärks tolkningen att han har oskäligt missgynnats. Detsamma gäller på partinivå. Gynnande eller missgynnande måste alltså sättas i samband med mängd för att resultatet ska kunna visa på oskäligt gynnande eller missgynnande och därmed partiskhet.

Enligt Asp (2011) finns tre huvudsätt på vilka en aktör kan missgynnas eller gynnas i media.

1. En aktör kan för det första gynnas eller missgynnas genom vilken bild som ges av aktören som aktörsobjekt: aktören kan gynnas eller missgynnas genom den uppmärksamhet denne får, hur denne framställs och genom hur aktörens relationer till andra aktörer uppfattas.
2. En aktör kan för det andra missgynnas eller gynnas genom vilken bild som ges av sakfrågeobjektet, alltså vilken bild medierna ger av politikens innehåll (sakfrågorna). Genom den uppmärksamhet som olika frågor, företeelser eller sakförhållanden får. Genom det sätt på vilket olika frågor, företeelser och sakförhållanden framställs och genom det sätt på vilka dessa presenteras i förhållande till varandra.
3. För det tredje kan en aktör missgynnas eller gynnas genom hur aktören relateras till ovanstående sammanhang (Asp, 2011, s. 40). Om en aktör inte får framträda med de sakfrågor denne vill framhålla kan sakfrågor, företeelser förknippas med aktören i sammanhang denne vill undvika (ibid). För att undersöka detta krävs att vi vet vilka sakfrågeprofiler de olika kandidaterna utvecklat i sitt valmanifest (Asp, 2011, s. 59).

För att avgöra om ett medium är partiskt eller inte bör analysen innehålla en samlad bedömning av samtliga ovanstående sätt på vilket en aktör kan gynnas respektive missgynnas (Asp, 2011, s. 41).

Vi antar att det är mer gynnsamt för en aktör att få mer beröm än kritik, att få uppmärksamhet, att framställas i harmoni hellre än i konflikt och att bilden av aktören i media stämmer överens med de sakfrågor och den profil som aktören vill framhålla, till exempel (Asp, 2011, s. 41). Det är genom att undersöka om medias bild av aktören stämmer överens med dessa normalfall som det går att avgöra huruvida en artikel är gynnsam eller ogynnsam för en aktör.

Vidare kan den faktiska partiskheten analyseras i tre plan: har aktören gynnats eller missgynnats av den bild som har getts av aktören? Av den bild som har presenterats av sakfrågorna? Av den bild som getts av aktörens sakfrågeprofil (kandidatens valmanifest)? (Asp, 2011, s. 93). Om en aktör markant och återkommande missgynnats eller gynnats i de tre ovanstående uppräknade aspekter kan vi anta att ett medium är partiskt (Asp, 2011, s. 96). Mediet har då inte uppfyllt sin demokratiska uppgift att vara informativ och rättvis.

När vi värderat texterna under vår undersökning av materialet har vi haft samtliga av Asps tre bedömningssätt i åtanke men eftersom vi inte undersökt de olika kandidaternas sakfrågeprofiler (bedömningssätt 3), kan vi inte dra slutsatser utifrån denna punkt. Vi har tittat på vilken typ och mängd av uppmärksamhet aktörerna och partierna fått. Hur aktörernas mediebilder gynnats eller missgynnats av uppmärksamheten och hur relationerna mellan kandidaterna framställts. Vi har undersökt vilken typ och mängd av uppmärksamhet som de fem stora sakfrågorna med vilka aktörerna gick till val på har fått och om kandidaterna fått uttala sig om dessa. Vi har även tittat på hur aktörerna förknippas med olika sammanhang och ämnen; om en kandidat förekommit oftare i privata sammanhang än de andra, om någon förekommit mer i samband med politik (den egna eller andra aktörers politik) och så vidare. Samtliga variabler finns redovisade i kodboken (se bilaga 2).

Främst har vi fokuserat på hur kandidaterna framställts i nyhetsmaterial och hur de har framställts i samband med sakfråga och ämne samt i vilken omfattning detta skett. Detta ger oss en bild av huruvida de enskilda aktörerna och partierna gynnats eller missgynnats. Med bakgrund mot tidningarnas egna ideal kommer vi att kunna avgöra om de uppfyllt sina demokratiska uppgifter om objektiv och oberoende bevakning.

Vi har främst använt oss av de två första bedömningssätten i Asps modell. Främst eftersom förekomsten av sakfrågor varit låg och eftersom det finns praktiska skäl till varför kandidaternas sakfrågeprofiler inte har varit tillgängliga. Flera år har gått sedan valet 2008 och den geografiska och tidsmässiga aspekten har gjort att för den tiden aktuella valmanifest inte gått att få tag på. Vi anser dock att vi kan dra slutsatser om tidningarnas eventuella partiskhet och opartiskhet sett till hur ofta kandidaterna förekommit i samband med sakfråga, om detta har varit gynnsamt eller missgynnsamt och mängden och typen av uppmärksamhet de fått i övrigt.

2.3 Objektivitetsidealet, neutraliteten och opartiskhet hos Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet

Enligt både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet håller de hårt på idealet om opartisk bevakning av valprocesser oavsett det gäller Sverige eller något annat land. Det står uttryckligen i deras respektive publicistiska målsättningar. På Dagens Nyheters hemsida går bland annat att läsa:

“Vi slår vakt om objektivitet och oberoende verksamhet på alla plan.”
(Wolodarski, Om oss)

Som svar på en förfrågan från oss tydliggör chefsredaktören Peter Wolodarski att detta även gäller bevakningen av utomnationella val. Undantaget är om den politiska bevakningen berör en icke-demokratisk stat då frågan blir mer komplex (Wolodarski, Förfrågan om policy, 2013).

Dagens Nyheter betonar även att de i alla lägen ska förvalta och stärka den trovärdighet som tidningen har. Det innebär att allt redaktionellt material ska präglas av “kvalitet [...] och balans” (DNs publicistiska uppdrag).

Svenska Dagbladet har en liknande inställning. Även hos dem är trovärdighet ett ledord och det ska inte finnas någon politisk tendens i tidningen utöver det som finns på ledarplats. Enligt Ola Billger som är ställföreträdande ansvarig utgivare och redaktionschef på Svenska Dagbladet ska bevakningen även av utomnationella val vara objektiv och opartisk (Billger, 2013).

2.4 Mediesystem och demokratisystem

Trots att Sverige och USA är demokratier skiljer de sig åt gällande vilket medie- respektive demokratisystem de båda länderna har. De grundläggande kraven för demokrati är att politiska makthavare är valda i:

“[...]fria, allmänna och rättvisa val, att det råder yttrande- och pressfrihet liksom fri tillgång till information, att det råder förenings- och gemenskapsfrihet, att [...] alla människor som påverkas av de politiska besluten [...] ska räknas som medborgare [...] samt att det råder rättssäkerhet”
(Nord & Strömbäck, 2012, s. 19).

Det finns en stark koppling mellan vilket demokratiskt system som råder och det mediesystem som råder. Och det påverkar på vilket sätt den politiska nyhetsjournalistiken gestaltar exempelvis valprocessen (Vreese, 2005, s. 272). Den generiska (artbestämmande) gestaltningen av nyheter går att applicera på nästan vilken nyhet som helst. Inom den politiska generiska gestaltningen finns två huvudsakliga typer: sak- och spelgestaltningar (Aalberg, 2012, s. 272). Sakgestaltning fokuserar på politikens sakliga innehåll medan spelgestaltning i större utsträckning fokuserar på politiken som spel, strategi med vinnare och förlorare i fråga om opinionen, hur politiken bedrivs och relationen mellan de olika politiska aktörerna (Nord & Strömbäck, 2012, s. 272).

I det liberala mediasystem som råder i USA (Nord & Strömbäck, 2012, s. 20) är journalistiken mer inriktad mot spelgestaltning. Fokus ligger på de politiska aktörerna (Nord & Strömbäck, 2012, s. 272). I Sverige råder ett demokratiskt korporativistiskt system (Hallin & Mancini, 2004, s. 143) där journalistiken främst fokuserar på sakgestaltning (Nord & Strömbäck, 2012, s. 21), det vill säga bevakning av sakfrågor.

Senare forskning visar att valbevakningen i många demokratiska länder i allt större utsträckning fokuserar på det politiska spelet, skandaler och de politiska aktörernas relationer till varandra, även i andra typer av mediasystem än det amerikanska. Detta trots att det ur ett demokratiskt perspektiv anses att den politiska nyhetsjournalistiken bör vara fokuserad på sakgestaltning (Nord & Strömbäck, 2012, s. 272). Ju mer kommersialiserad mediasystemet är desto större är sannolikheten att gestaltningen blir mer spelorienterad (Dimitrova & Strömbäck, 2011, s. 273). Den svenska politiska journalistiken bör rimligtvis vara mer sakorienterad och mindre spelorienterad än den amerikanska politiska journalistiken. Däremot skiljer sig bevakningen i svensk media av svenska val mot bevakningen av amerikanska val så till vida att bevakningen av amerikanska val i större utsträckning liknar amerikansk journalistik. Alltså med större fokus på aktörerna. Med det geografiska och kulturella avståndet försvinner sakfrågorna och fokus hamnar på aktörerna och deras egenskaper och politiska profiler (Asp, 2013). Dessutom finns en möjlighet att korrespondenter på plats färgas av det amerikanska medie- och demokratisystemet samtidigt som mycket av nyheterna kommer från amerikanska nyhetskällor. Det är också viktigt att notera att det är nästan omöjligt att rapportera på ett sätt som stämmer överens med svensk politisk nyhetsjournalistik när bevakningen handlar om ett demokratisystem som skiljer sig från det svenska demokratisystemet.

Efter en undersökning av valbevakningen i svenska respektive amerikanska medier visar Strömbäck och Dimitrova (2006) att det vanligare med deskriptiv bevakning i amerikansk media medan det är vanligare med analys och tolkning i svensk media (Dimitrova & Strömbäck, 2006). Detta stämmer väl överens med de resultat vi har fått fram i vår undersökning.

3. Frågeställning och syfte

3.1 Syfte

Syftet med denna uppsats är att undersöka hur Sveriges två största dagstidningar, DN och SvD, i praktiken förhåller sig till det neutralitetsideal de på sina respektive redaktioner slår vakt om i bevakningen av det amerikanska primärvalet valet 2008.

3.2 Övergripande frågeställning

Hur och i vilken omfattning omskrivs de amerikanska primärvalskandidaterna 2008 i Svenska Dagbladet och Dagens Nyheter?

3.3 Frågeställningar

- I vilken omfattning bevakades primärvalen i Svenska Dagbladet respektive Dagens Nyheter under perioden 2007-12-01 till 2008-06-08?
- Finns det en skillnad, och i så fall vilken, i hur kandidaterna från respektive parti framställs i Svenska Dagbladet respektive Dagens Nyheter under den givna perioden?
- Finns det en skillnad, och i så fall vilken, i hur de olika partierna framställs i Svenska Dagbladet respektive Dagens Nyheter under den givna perioden?
- Stämmer den policy om neutralitet och opartiskhet som de båda tidningarna slår vakt om när det gäller bevakningen av de amerikanska primärvalskandidaterna och det parti de representerar i primärvalen 2008?

4. Metod

4.1 Urval av material

Vi har valt att dela upp undersökningsperioden i två delar. Den första tidsperioden vi undersökt sträcker sig perioden sträcker sig från den 1 december 2007 till den 8 juni 2008. Vi valde perioden då den startar dryg månad innan primärvalet inleddes i Iowa den 3 januari 2008 och avslutar dagen efter att Hillary Clinton meddelat att hon hoppade av som primärvalskandidat den 7 juni.

Den andra perioden sträcker sig från den 1 december 2007 till den 29 februari 2008. Startdatumet är detsamma som i första perioden och slutdatumet är satt till tidpunkten då det var klart att John McCain hade vunnit det republikanska primärvalet. Eftersom det demokratiska primärvalet inte var klart förrän i juni insåg vi att perioden mellan mars och juni övervägande skulle handla om demokraterna och att resultaten då skulle påvisa en alltför stor mängd artiklar som handlade om demokraterna. Att vi undersökt två olika perioder är viktigt för läsaren att ha i åtanke vid läsningen av empirin och slutresultatet.

Vi har använt oss av det digitala mediearkivet Retriever för att ta fram de artiklar vi undersökt. Söksträngen som vi använt oss av är "(obama OR clinton OR edwards OR mccain OR romney OR huckabee)" och vi fick totalt 732 träffar. Av dessa plockade vi bort de som inte hade med primärvalskandidaterna att göra, var irrelevanta för vår undersökning och vissa dubletter. Totalt undersökte vi 605 artiklar. Det finns en felmarginal i att vi inte har fått fram hundra procent av de artiklar som skrevs under tidsperioden eftersom det kan finnas artiklar som inte finns i mediearkivet eller att Retriever inte har lyckats hitta alla artiklar. Den bör dock inte vara så stor att slutresultatet påverkas alltför mycket. Vi valde att använda Retriever eftersom mängden artiklar var så stort att det inte hade gått att beställa samtliga tidningar inom tidsramen för uppsatskursen.

4.2 Variabler och aktörer

Vi använde en kodbok bestående av sammanlagt 23 olika variabler (se bilaga 2) där vi undersökte framställningen av olika kandidater, framställningen av partierna, vilka sakfrågor som omtalades, vilken mängd artiklar som skrevs om respektive parti och kandidater och det övergripande ämnet för artikeln och jämförde tidningarna utifrån detta. Vid kodningen fick varje artikel ett ID-nummer, namn på den som utförde kodningen angavs och sedan gavs varje artikel ett värde för varje variabel i det Exceldokument vi skapat. Vi gick noga igenom kodboken och diskuterade den kontinuerligt och jämförde oklara fall när de dök upp. Materialet delades månadsvis upp mellan oss för att kodningen skulle bli likvärdig inom månaderna. Decembers första vecka kodade vi tillsammans, liksom den sista veckan i juni. Frida kodade resten av december, februari och april medan Lisa kodade resterande månader. Vi skapade ett digitalt mappsystem där alla månader delades upp per vecka, så att alla artiklar fanns i samma mapp som det kodschema som representerade respektive vecka. Detta för att lätt kunna komma gå tillbaka och hitta artiklar och kodscheman vid oklarheter.

I kodningen finns alternativen aktör 1/huvudaktör och aktör 2/omtalad aktör. Aktör 1/huvudaktör är den person som artikeln huvudsakligen handlar om. Aktör 2/omtalad aktör är den eller de person(-er) som blir omtalad (-e) eller nämns i texten i övrigt. För att täcka in partierna finns dels variabeln ”parti”, där det parti som representeras i texten anges, och dels variabelkategorier under aktörsvariablerna som anger om det är flera från samma parti eller olika partier som omnämns som aktör 1 eller 2. Aktör är detsamma som kandidat och därför talar vi ibland om aktör i texten.

Vi har också gjort skillnad på sakfråga och ämne. Vi har undersökt om och i så fall i vilken utsträckning en kandidat förekommit i samband med sakfråga. Vi har även undersökt i samband med vilket ämne kandidaterna förekommit. Om en kandidat (aktör) ofta förekommer i privata sammanhang men inte förekommer särskilt ofta där andra kandidater får uttala sig om sin och andra kandidaters politik tyder det på en skev vinkling av kandidatens mediebild.

4.3 Gynnande, missgynnande respektive negativa och positiva värden

Den största svårigheten har varit att avgöra missgynnande, gynnande, negativa och positiva värden, eftersom risken finns att bedömningen blir alltför subjektiv. Målsättningen har varit att hela tiden värdera artiklarna på samma sätt oavsett bedömare. Dock finns möjligheten att andra skulle bedöma artiklarna annorlunda.

Variablerna anger om en text varit gynnande, missgynnande eller neutral för kandidaternas mediebilder både i artikeln som helhet och i samband med sakfråga. Intrycket av artikeln som helhet har bedömts som positiv, negativ eller neutral. Intrycket av hur kandidatens mediebild har påverkats har bedömts som gynnande, missgynnande eller neutral. Bedömningen baseras på skribentens ordval, eventuella värderingar och framställande av kandidaten. Citatet nedan är ett exempel på en artikel vi bedömt som negativ för Hillary Clinton. Återkommande värderande, negativa uttalanden ledde till en samlad bedömning av att artikeln var missgynnande för hennes mediebild.

*”Samtidigt är det ingen hemlighet att många inom det demokratiska partiet är irriterade särskilt på Hillary Clinton, eftersom hon ligger efter i antalet erövrade delegater men ändå vägrar att ge upp kampen”
(Ohlson, Clinton vägrar ge upp, 2008).*

Artikelns övergripande intryck behöver inte vara sammankopplat med en specifik kandidat. I vissa fall stämmer en missgynnande värdering rörande en aktör väl överens med ett negativt intryck av artikeln, men dessa behöver inte vara sammankopplade.

En viktig aspekt av analysen är att mycket uppmärksamhet och positiv bevakning av ett parti eller en aktör inte nödvändigtvis behöver betyda att tidningen är partisk eller att det rör sig om oskäligt gynnande respektive missgynnande (Asp, 2003, s. 20). Det är viktigt att ta hänsyn till huruvida det rör sig om tillbörligt eller icke tillbörligt gynnande respektive missgynnande. Om en kandidat (aktör) har omskrivits i positiv eller negativ bemärkelse räcker inte för att bevakningen ska bedömas som partisk. Istället utgår vi ifrån Westerståhls modell i kapitel 2.2 (Hadenius & Weibull, 2007, s. 372) för att avgöra om bevakningen sammantaget är gynnande, missgynnande eller neutral respektive positiv, negativ eller neutral. Otillbörligt gynnande/missgynnande uppstår när framställningen inte är relevant, neutral och balanserad. Mängden av positiva respektive negativa omskrivelser är också avgörande för huruvida det går att avgöra eventuell partiskhet. Vår analys rör enbart slutprodukten och det är alltså inte de föreliggande intentionerna som vi har undersökt.

4.4 Nyhetsmaterial, inte opinion

I de flesta fall har vi valt att enbart analysera nyhetsmaterialet, till skillnad från hur Kent Asp har konstruerat sin undersökning av svenska val, där han inkluderar opinionsmaterial. Vi anser att det är eventuella värderingar i nyhetsmaterialet, som ju ska vara neutralt enligt tidningarnas egna policyer, som påvisar partiskhet (Strömbäck, 2003, s. 16). När opinionsmaterialet inkluderas i en tabell eller ett diagram anges detta i tabell-/diagramförklaringen.

På grund av tidsbegränsningen och typen av studie (kvantitativ) har vi enbart undersökt artiklar som rör valprocessen. Det innebär att vi inte räknat med artiklar som rör sakfrågor där kandidaternas namn inte är med eftersom vi inte använder oss av den tredje bedömningspunkten i Asps modell (se kapitel 2.1.3).

4.5. Invändningar

Vi valde att göra en kvantitativ studie för att kunna analysera en stor mängd material. Detta eftersom vi anser att mängden är avgörande för att påvisa eventuell partiskhet. Om vi istället hade valt att göra en kvalitativ studie hade vi inte kunnat använda oss av modellen i samma utsträckning. Modellen är beprövad och vi anser att den är ytterst användbar för vår analys. Däremot hade vi kanske kunnat påvisa mera djupgående tendenser om partiskhet där vi ordval och intryck hade analyserats mera ingående. Eftersom vi bara kollat på två utav Kent Asps tre bedömningspunkter för att undersöka tidningarnas eventuella partiskhet, så finns det en risk att resultatet hade sett annorlunda ut om vi även hade tittat på den tredje bedömningspunkten som rör hur mediet skriver om ämnen som kan förknippas med kandidaten. I de fall som vi

tittat på skulle Irakkriget till exempel kunnat förknippas med John McCain och sjukvården med Hillary Clinton. Dock utgör sakfrågorna en minoritet av det material vi tittat på och man kan därför anta att den eventuella skillnad som resultatet från den tredje bedömningspunkten skulle tillföra skulle vara liten.

Vi delade upp materialet mellan oss på grund av tidsbegränsningen. Det kan orsaka problem med interreliabiliteten men eftersom vi haft kontinuerliga diskussioner och noggrant gått igenom kriterierna för bedömningen tror vi inte att resultatet påverkats av detta. Om vi skulle göra om studien vid ett annat tillfälle bör resultatet bli detsamma.

4.6 Sammanställning av resultaten

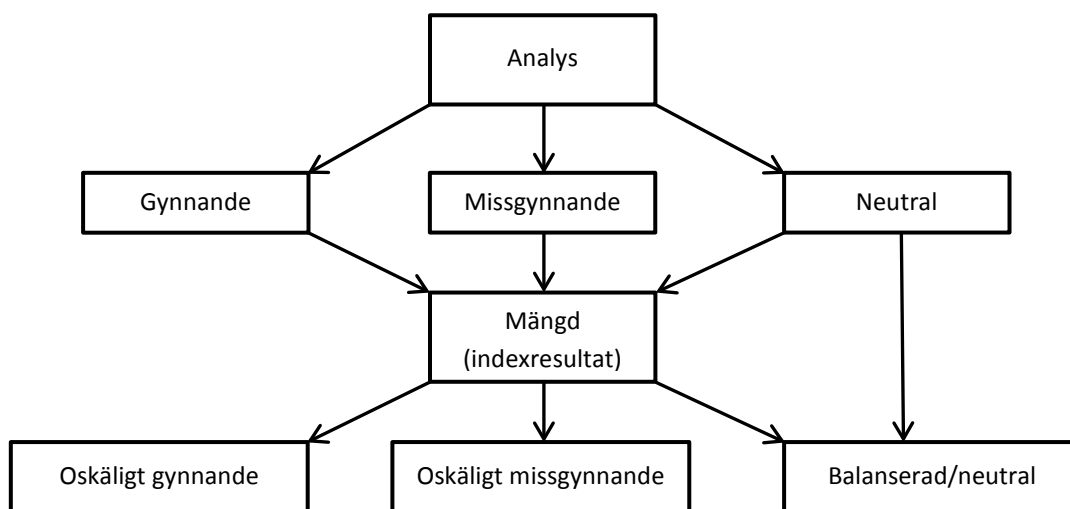
Vid sammanställningen av vår empiri har vi använt oss av en bedömningsmodell som vi baserat på Westerståhls och Asps bedömningsmodeller för nyhetsmaterial. Modellen ligger till grund för det index som förklaras nedan där det sammanlagda intrycket om kandidaterna presenteras. En närmare förklaring av modellen och av indexet följer i nästkommande avsnitt.

4.6.1 Bedömningsmodell

Att man är gynnsam respektive ogynnsam betyder inte nödvändigtvis att man är partisk. Därför använder vi mängden för att avgöra om en tidning är oskäligt gynnande eller missgynnande, eller balanserad. Under sammanställningen av resultaten i indexet är idealet att bedömningen av bevakningen för varje kandidat hamnar så nära nollpunkten som möjligt. Och om så inte är fallet, att kandidaterna i vart fall hamnar så nära varandra som möjligt i index (se avsnitt 4.6.2). I tredje hand jämförs resultatet i de olika tidningarna. Vi använder oss av en bedömningsmodell som baseras på Westerståhls och Asps teorier om bedömning av nyhetsmaterial och valbevakning (se modell 1.2).

Vår modell för hur vi bedömer eventuell partiskhet visar att mängden gynnande/ missgynnande/ neutralitet avgör om det samlade intrycket av bevakningen av respektive kandidater är oskäligt eller balanserat (se index nedan).

Modell 1.2

Modell 1.2 Modell för bedömning av det samlade intrycket av nyhetsförmedlingen kring olika aktörer.

Förklaring: Vår analys har gett oss ett antal fall där kandidaterna förekommit som är gynnande, missgynnande eller neutrala för intrycket av kandidaternas mediebild. Med fall menas antalet gånger de förekommit som aktörer (flera aktörer kan förekomma i samma artiklar). För att få fram indexresultatet räknar vi antalet gynnande artiklar minus de missgynnande dividerat med det totala antalet artiklar om kandidaten som värderats som gynnande, missgynnande och neutrala. Mer om uträkningen i avsnitt 4.6.2. När mängden räknats ihop får vi ett resultat där kandidaten antingen oskäligt gynnats eller missgynnats, eller där bevakningen varit balanserad/neutral. Idealet är att bevakningen av samtliga kandidater varit balanserad/neutral. Vi har använt samma tankemodell när vi bedömt hur bevakningen av partierna sett ut. Detta redovisas dock inte i indexform. För bedömningen av partierna i de olika texterna har vi sett till resultaten av analysen. Har bevakningen av partierna varit gynnande, missgynnande eller neutral? Vi har dock inte räknat ihop analysresultatet med mängden utan separerat mängden från intrycket och/eller redovisat intrycket i samband med mängden fall där respektive parti förekommit.

4.6.2 Resultatindex

Vi använder oss av en variant av det index Asp använder sig av för sin bedömning av mediernas bevakning av svenska val (Asp, 2011). I analysen använder vi oss av benämningen fall istället för artiklar, då en aktör kan förekomma flera gånger inom samma artikel. Om Obama till exempel förekommer i en artikel där flera aktörer från det demokratiska partiet räknas det också som ett fall där Obama förekommer. Antalet fall där en kandidat förekommer behöver alltså inte vara knutet till om kandidaten är ensam förste aktör eller andre aktör (för förtydligande, se kodboken).

För sammanställningen av det totala intrycket av bevakningen av kandidaterna använder vi ett index där 0 = neutral, -0,1 = negativ framställning och 0,1 = positiv framställning (Kent Asp använder sig av en indexskala där 100% = 100 men vi beslöt oss för enkelhetens skull att hålla oss till decimaltal).

Om Dagens Nyheter och Svenska Dagbladets bevakning av Obama båda hamnar i samma spann, t.ex. runt värdet 0,2, är de lika gynnsamma i sin rapportering om Obama. Det kan ses som att båda tidningarna har samma typ av bevakning om Obama. Det är dock inte positivt om någon av kandidaterna hamnar någon annanstans än så nära nollpunkten (origo) som möjligt. Det är inte heller positivt om skillnaden mellan kandidaterna är markant. Om McCain hamnar vid punkten -0,3 kan vi konstatera att bevakningen inte är balanserad och rättvis, med fördel Obama. Uträkningen ser ut som följer med exempel från indexuträkningen:

Obama	DN	SvD
Gynnande	32	2
Missgynnande	12	25
Neutral	70	50
Totalt	114	77

Det är totalt 77 nyhetsartiklar skrivna om Obama i Svenska Dagbladet. För att räkna ut var de respektive tidningarna hamnar i indexet gör vi som följer: $(x-y)/t = s$. Det negativa (y) subtraheras från det positiva (x) och resultatet delas med totalen artiklar inklusive de neutrala (t). Därigenom får vi ett positivt, neutralt eller negativt värde (s). Alltså: $(25-2)/77=0,2987 \approx 0,30$. Obama får ett positivt värde och lägger sig på punkten 0,3. Det innebär att bevakningen av Obama i Svenska Dagbladet har varit övervägande positiv sett till andelar positivt, negativt och neutralt.

Vi tittar i första steget på vilka resultat de tre huvudkandidaterna får i indexet. De övriga tre kandidaternas resultat försvårades av de låga reella talen och redovisas därför inte i indexet. I det andra steget tittar vi på hur det ser ut i förhållande till de andra kandidaterna. I det tredje steget jämför vi resultatet mellan tidningarna.

Kritik mot modellen: Vid sammanställningen av indexresultatet påverkar antalet neutrala artiklar slutresultatet. Antalet neutrala fall som en kandidat förekommer i gör att de gynnande och missgynnande fallen decimeras i slutresultatet. Detta kan tyckas ge en missvisande bild men eftersom vi vill fokusera på helhetsintrycket, det samlade intrycket, av bevakningen hos de olika tidningarna ser vi detta som en rättvis bedömning.

5 Resultat/Empiri

Målsättningen för både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet är att bevakningen av det amerikanska primärvalet ska vara så neutral och balanserad som möjligt. I vår undersökning har vi tittat på hur väl idealet stämmer med verkligheten. Vi undersökte sammanlagt 605 artiklar. Av dessa var 368 nyhetsartiklar, 106 analys- och kommentarsmaterial, 105 opinionsmaterial och 26 av dem gick inte att definiera i någon kategori. Dessa kan till exempel vara recensioner, vissa krönikor och liknande material. Det är viktigt att hålla i åtanke att vi har räknat analys- och kommentarsmaterial till nyhetsmaterialet när vi gjort vår analys. Detta för att den typen av artiklar har karaktären av en nyhetsartikel, med innehåll av analys eller kommentar. Dessa artiklar är inte tyckande i samma avseende som opinionsmaterialet, som är av exempelvis typen ledare. De artiklar som räknas till opinion är alltså enbart eller i större utsträckning tyckande medan analys- och kommentarsmaterialet är nyhetsartiklar som också innehåller analyser och kommentarer kring den aktuella händelsen. I tabeller där nyhetsmaterial redovisas avses både nyhetsartiklar och analys- och kommentarsmaterial.

Fördelat mellan tidningarna är det totalt antalet artiklar lägre för Svenska Dagbladet än Dagens Nyheter, med 246 mot 359. I vår resultatanalys har vi om inget annat anges använt oss av nyhetsartiklarna och analys- och kommentarsmaterialet. Detta benämns härnäst som ”nyhetsmaterial”. I enstaka tabeller och diagram omfattas, utöver nyhetsmaterialet, även opinionsmaterial och artiklar som inte kunnat definieras i någon kategori. Detta anges som ”samtligt material” i anslutning till tabellen eller diagramet. Vi har koncentrerat mycket av resultatdelen på de tre huvudkandidaterna, Obama, Clinton och McCain då de övriga

kandidaterna ofta fått så lite utrymme att siffrorna inte blir relevanta att jämföra. Detta anges i så fall i tabellerna och benämns i texten som huvudkandidater.

I tabellen nedan ser vi fördelningen av typen av artikel spritt över det totala materialet.

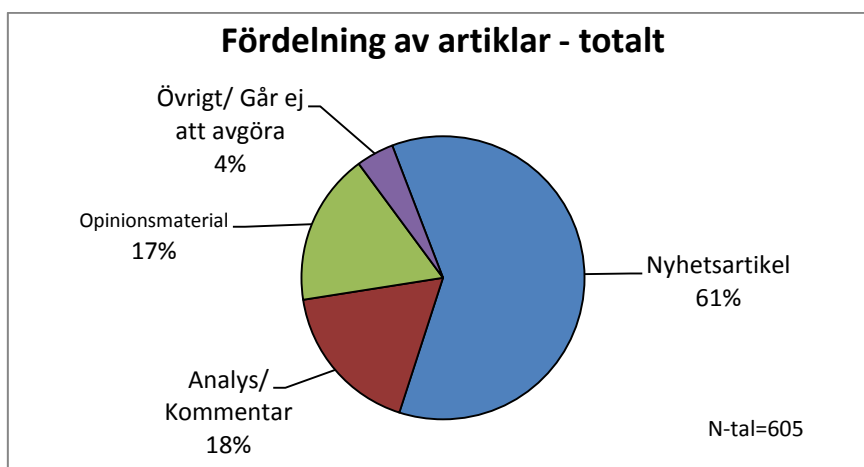

Diagram 1.1. Typer av artiklar i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Samtligt material.

När det gäller det övergripande intrycket av artiklarna ser fördelningen ut som följer:

Intryck av artikel	Positivt	Negativt	Neutralt	N-Tal
DN	9%	8%	83%	274
SvD	10%	7%	83%	200

Tabell 1.1. Samlat intryck av nyhetsmaterialet i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Omfattar nyhetsmaterial.

Som vi ser i tabell 1.1 är den största delen nyhetsartiklar. Opinionsmaterialet utgör en relativt liten del. Den största delen av materialet vi har undersökt ger ett neutralt intryck och skillnaden mellan tidningarna är mycket liten. Det är viktigt att ha det i åtanke när man tittar på vårt resultat. Intrycket baseras på det övergripande intrycket av en artikel. Det behöver inte vara kopplat till huruvida en kandidat eller ett parti omskrivs neutralt, positivt eller negativt utan handlar snarare om struktur, ordval och skribentens genomgående språk och tilltal.

5.2 Tidningarna och partierna

Vid undersökningen av artiklar baserade på nyhetsmaterialet fördelat på parti avser vi artiklar där företrädare för respektive parti dominerar i artikeln. Republikanerna kan alltså ha förekommit i artiklar där demokraterna har fått en övervägande uppmärksamhet. Representanter för demokraterna har i större utsträckning varit den dominerande aktören i avseende på utrymme i artiklarna, vilket vi ser i diagrammet nedan.

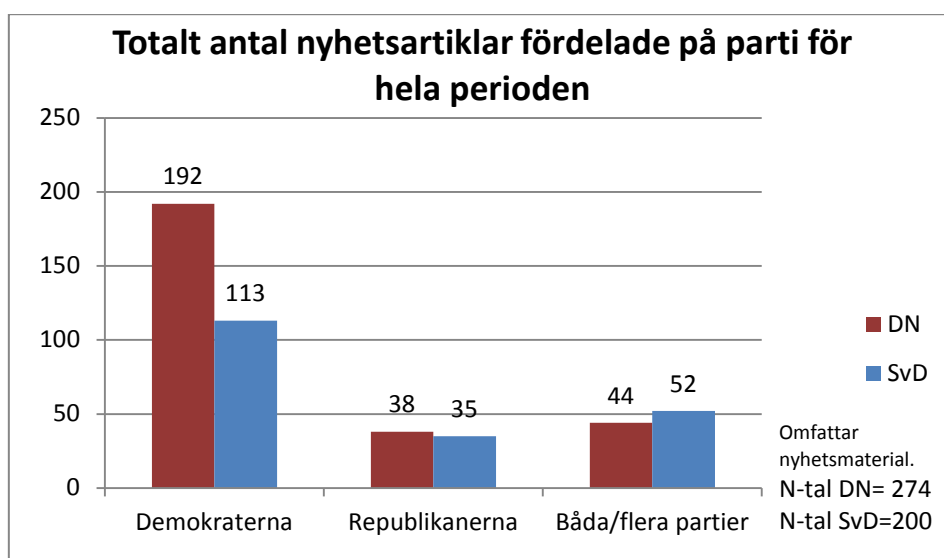

Diagram 2.1. Det totala antalet artiklar per parti uppdelat efter tidning, exklusive opinionsmaterial, under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Nyhetsmaterial.

Sett till hur mycket medieutrymme partierna får är det tydligt att demokraterna dominerar i nyhetsmaterialet som handlar om primärvalet. Snedfördelningen är störst i Dagens Nyheter, som också har ett större antal artiklar än Svenska Dagbladet. I förhållande till andel får demokraterna 70% av medieutrymmet i Dagens Nyheter, mot republikanernas 14%. I Svenska Dagbladet får demokraterna 56,5% av medieutrymmet och republikanerna 17,5%. Demokraternas stora övervikt kan delvis förklaras med att deras primärval pågick under en längre period än republikanernas. Däremot är skillnaden stor även sett till perioden december till februari då båda partierna fortfarande var med (se diagram 3.1).

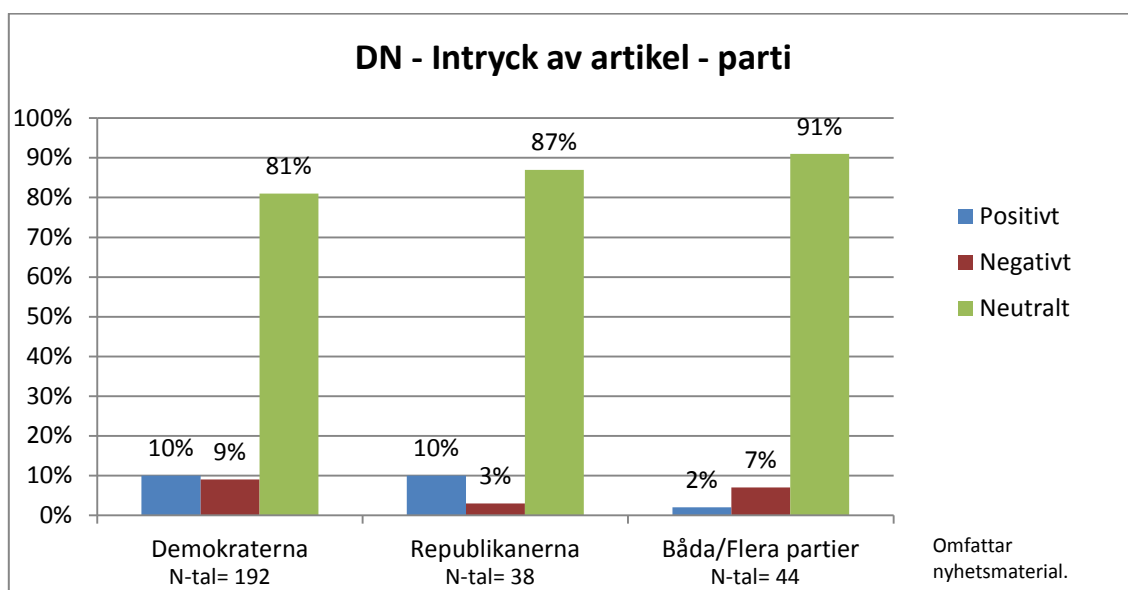

Diagram 2.2. Intryck av artikel uppdelat efter parti under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008 i Dagens Nyheter. Nyhetsmaterial.

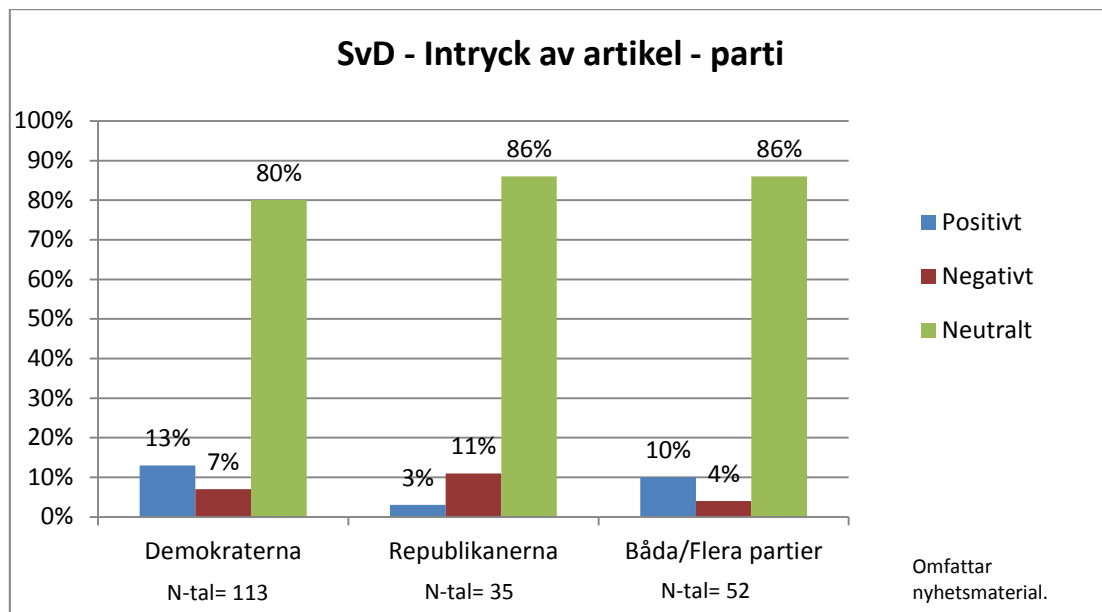

Diagram 2.3. Intryck av artikel uppdelat efter parti under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008 i Svenska Dagbladet. Nyhetsmaterial.

På det hela taget så sig skiljer inte tidningarna anmärkningsvärt åt när det gäller intryck av artiklarna fördelat på partierna, vilket vi ser i diagrammen ovan. Dagens Nyheter skriver ungefär lika många negativa som positiva artiklar om demokraterna. I Svenska Dagbladet är skillnaden större. 13% av artiklarna om demokraterna var positiva mot republikanernas 3%. En lägre andel av artiklarna om demokraterna var negativa i Svenska Dagbladet än i Dagens Nyheter, 4 procentenheter. Skillnaden är dock liten på gränsen till försumbar. Den största skillnaden ligger i hur de båda tidningarna bevakat de olika partierna, då demokraterna ligger i överkant i representationen oavsett vilken period som analyseras, vilket redovisas nedan.

5.3 Den första perioden

Eftersom republikanernas primärval i stort sett var avgjort i februari, med McCain som vinnare, är det intressant att titta på andelen artiklar, som skrevs om de respektive partierna under månaderna innan avgörandet då båda partierna fortfarande kampanjade. Perioden sträcker sig från december till och med februari. Det är dock ingen större skillnad om man jämför med den totala perioden som sträcker sig från december till juni (se diagram 2.1). Även här ser vi att demokraterna omskrivs i större utsträckning än republikanerna. Dock är andelen mer jämnt fördelad i båda tidningarna under den första perioden. Alternativet andra partier ingick i variabelkategorin "båda/ fler" men i själva verket fanns inga artiklar som omnämnde andra partier än republikanerna och demokraterna. Allra mest skrevs det om demokraterna i februari, trots att republikanernas primärval gick mot sitt slut då, och borde ha gett en övervikt mot republikanerna. Sett till procent upptog demokraterna 57% av medieutrymmet i Dagens Nyheter och republikanerna 23%. I Svenska Dagbladet är motsvarande siffror 49% för demokraterna och 25,5% för republikanerna, vilket gör att Svenska Dagbladet är något mer balanserad än Dagens Nyheter.

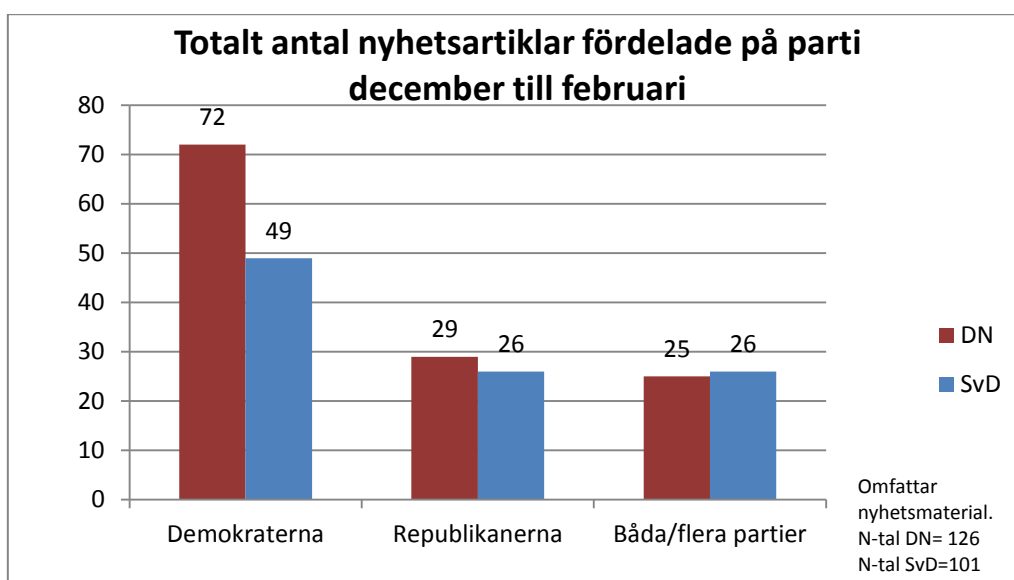

Diagram 3.1. Det totala antalet nyhetsartiklar fördelade på parti under perioden 1 december till 29 februari 2008. Nyhetsmaterial.

5.4 Aktörerna

Gällande aktörerna har vi undersökt hur de förekommer i förhållande till ämne, sakfrågor, hur de har bevakats i förhållande till varandra och det totala intrycket av bevakningen.

5.4.1 Vem är med och i samband med vad?

Om man börjar med att titta på hur ofta de sex primärvalskandidaterna förekommer i artiklarna så finner man att Obama och Clinton får överlägset mycket mer medieutrymme än de övriga kandidaterna, vilket vi ser i tabell 5.4.1 nedan. Även McCain får mycket medieutrymme, men inte i närheten av Obama och Clinton. De tre huvudkandidaterna tar tillsammans upp cirka 91% av det totala antalet fall då en kandidat enskilt kan urskiljas som en förste eller andre aktör.

	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee	Totalt
DN	114	99	8	54	9	2	286
SvD	77	70	5	40	9	10	211
Totalt	191	169	13	94	18	12	497

Tabell 5.4.1. Den totala mängden artiklar i vilka kandidaterna förekommer som förste eller andre aktör. Nyhetsmaterial.

Vi hittade stora skillnader i bevakningen av aktörerna när det gäller artikelinnehåll (ämne). Däremot är det inte i det fallet partitillhörigheten som är avgörande för om en kandidat fått mycket uppmärksamhet eller inte, och inte heller för vilken typ av bevakning de olika kandidaterna fått. Vid bedömningen av om tidningarna varit neutrala eller inte, har vi gjort bedömningarna utifrån vad olika uttalanden, vinkel, ordval och övergripande intryck kan ha haft för effekt på mediebildningen av kandidaten.

	Privat	Politiskt (sakpolitik)	Skandal	Blåljus	Nöje/Kultur	Sport	Opinion/Kampanj	Övrigt/Framgår ej	N-tal
Obama	6,2%	15,5%	4,3%	1,2%	7,5%	0,0%	59,6%	6,2%	161
Clinton	8,6%	10,7%	2,9%	2,1%	7,1%	0,0%	66,4%	2,1%	140
McCain	5,5%	33,3%	4,4%	0,0%	7,8%	0,0%	46,7%	2,2%	90

Tabell 5.4.2. Den totala mängden artiklar i vilka de tre huvudkandidaterna förekommer i samband med ämne (inte att förväxlas med sakfråga). Nyhetsmaterial.

I tabell 5.4.2 ser vi i vilka sammanhang kandidaterna förekommit och i vilken utsträckning det skett. Sett till omfattningen av sammanhangen där de tre huvudkandidaterna förekommer så finns den mest anmärkningsvärda skillnaden i de sakpolitiska fallen. Där förekommer John McCain i mycket större utsträckning än vad Hillary Clinton och Barack Obama gör. McCain förekommer också i lägre grad i sammanhang som kategoriseras som "Opinion/Kampanj", som avser opinionsläget, kampanjandet och valresultaten. Det kan återigen förklaras med att McCain stod som segrare i det republikanska primärvalet så mycket tidigare än Obama i det demokratiska och att den republikanska kampanjen var relativt odramatisk.

Det skrivs marginellt mer om Clinton privat men betydligt mindre om henne i sammanhang som rör politik än vad det görs om Obama. Hon förekommer också oftare i opinion- och kampanjsammanhang än Obama och McCain. Den generella tendensen som går att utläsa från analysen av Clintons mediebild är att hon får nästan lika mycket uppmärksamhet som Obama, men mer negativt, mindre positivt och mindre i fråga om den politik hon vill bedriva. Detta kommer vi gå in på mer senare.

5.4.2 Sakfrågorna

En relativt liten andel av materialet vi har tittat på behandlar sakfrågor. I de fall där vi bedömt att sakfrågor faktiskt förekommer är tendensen ofta att sakfrågorna behandlas i en liten del i varje artikel.

Aktör som uttalar sig i sakfråga

Aktör som uttalar sig i sakfråga	Obama	Clinton	McCain	Romney	Huckabee	Samma parti, demokraterna	Samma parti, republikanerna	Olika partier	N-tal
DN	19%	25%	14%	6%	0%	8%	0%	28%	36
SvD	16%	3%	22%	5%	3%	24%	3%	24%	37

Tabell 4.2.1. Tabellen visar andelen artiklar där aktörens åsikt framförs av alla artiklar som innehåller sakfråga. N-talet visar antalet artiklar som innehåller sakfråga. Omfattar nyhetsmaterial.

Tabellen ovan visar hur ofta kandidaterna får uttala sig i sakfrågor eller där deras åsikt i sakfrågor framgår i de båda tidningarnas nyhetsmaterial. Av allt nyhetsmaterial förekommer detta endast i 73 av totalt 474 artiklar, vilket fördelat per tidning motsvarar 13% (36 artiklar) för Dagens Nyheter och 18,5% (37 artiklar) för Svenska Dagbladet. Det gör att det reella talet är små om man ser till tabellen ovan. Att den största andelen av artiklarna saknar sakfråga stämmer väl överens med att de flesta av artiklarna handlade om opinionsläget och

kampanjandet (se tabell 4.1.1). Det stämmer även väl med uppfattningen om att sakfrågorna får mindre utrymme totalt sett än i bevakning av svenska val (se kapitel 2.3)

Totalt förekommer sakfrågor i 22,6% av Dagens Nyheters och 30,5% av Svenska Dagbladets nyhetsmaterial. I många av artiklarna som kodades med innehållande sakfråga, var sakfrågan sällan dominerande i artikeln. I flera fall var mer än en sakfråga med i citat eller indirekta citat antingen från kandidaterna själva eller från andra personer.

Den största skillnaden mellan tidningarna finner vi i mängden utrymme som representanter från det demokratiska partiet (kategori ”samma parti, demokraterna”, tabell 4.2.1) och framför allt Clinton fått. Representanter för motståndarna får uttala sig i betydligt mindre utsträckning. Hos Svenska Dagbladet förekommer Clinton endast i en artikel där hon som ensam demokratisk aktör får uttala sig i sakfråga eller där hennes åsikter i sakfrågor behandlas, vilket blir ojämnt när man jämför med Obama som förekommer i 6 artiklar.

Det förekommer också betydligt fler artiklar där fler än en demokratisk kandidat får uttala sig än artiklar där republikanska kandidater får uttala sig. Detta gäller båda tidningarna även om de republikanska kandidaternas åsikter förekommer i mindre utsträckning i Dagens Nyheter än i Svenska Dagbladet. Dagens Nyheter har dock en jämnare fördelning när det gäller sakfrågor. mellan Obama och Clinton jämfört med i Svenska Dagbladet. Det finns ingen skillnad mellan tidningarna när det gäller McCain men han förekommer betydligt mer sällan än Obama och Clinton.

När det gäller gynnande och missgynnande blir det tydligt att det finns en favorit: den afrikanamerikanske kandidaten Barack Obama. I analysen av gynnande, missgynnande, neutralitet och det generella intrycket av en artikel blir skillnaden mellan partierna mindre påtaglig. Istället hamnar fokus på skillnaden mellan de två demokratiska huvudkandidaterna, vari de mest påtagliga skillnaderna i bevakningen ligger.

5.4.3 Att gynnas, missgynnas eller behandlas neutralt

Hur kandidaterna och partierna har behandlats i artiklarna har bedömts efter gynnande, missgynnande och neutralt intryck för aktörernas mediebild. Vi redovisar resultaten uppdelade efter dessa kategorier här nedan.

Aktör som gynnats

	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee	Samma parti, demokraterna	Samma parti, republikanerna	Olika partier	N-tal
DN	58%	22%	2%	9%	0%	0%	9%	0%	0%	55
SvD	60%	2%	2%	12%	0%	0%	19%	0%	5%	42

Tabell 4.3.1. Vilka aktörer som har gynnats och i vilken utsträckning de gynnats i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Nyhetsmaterial.

Tabellen ovan visar andelen av gynnande artiklar för respektive kandidat i förhållande till de andra kandidaterna i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Siffrorna baseras på det totala antalet fall i gynnande nyhetsmaterial där

det funnits en aktör 1 och/eller 2 som har gynnats i något avseende. Det totala antalet fall i de båda tidningarna är 97, det totala antalet artiklar är 92. Det betyder att i 5 av artiklarna har både aktör 1 och 2 gynnats. Dessa 10 fall och gör att totalen blir 97.

Det är tydligt att det är Obama som gynnats mest i bevakningen i de båda tidningarna. I Svenska Dagbladet är skillnaden mot Clinton extremt stor. I reella tal rör det sig om 25 artiklar för Obama och 1 för Clinton. Clintons låga andel i Svenska Dagbladet skulle delvis kunna förklaras i att hon gynnas i sammanhang då hon förekommit med andra demokrater (se tabell 4.3.1, kategori ”samma parti, demokraterna”). Även i Dagens Nyheter är skillnaden mellan Obama och Clinton stor, om än inte lika stor som i Svenska Dagbladet. Både Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet skrev fler gynnande artiklar om demokraterna än om republikanerna under perioden, både gällande de enskilda kandidaterna och partierna som helhet. Om republikanerna har omnämnts gynnande är det i samband med att de förekommit i samma text som aktörer från det demokratiska partiet.

Aktör som missgynnats

	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee	Samma parti, demokraterna	Samma parti, republikanerna	Olika partier	N-tal
DN	19%	61%	3%	9%	5%	0%	2%	0%	2%	64
SvD	5%	59%	0%	16%	2%	7%	2%	5%	5%	44

Tabell 4.3.2. Vilka aktörer som har missgynnats och i vilken utsträckning de missgynnats i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Nyhetsmaterial.

Tabellen ovan visar andelen av missgynnande artiklar för respektive kandidat i förhållande till de andra kandidaterna i Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Siffrorna baseras på det totala antalet fall av missgynnande i artiklar där det funnits en aktör 1 och/eller 2 som har missgynnats i något avseende. Det totala antalet fall av missgynnande är 108, antalet artiklar där en eller flera aktörer missgynnas är 100. I 8 fall har både aktör 1 och 2 missgynnats.

Clinton är den kandidat som tydligt missgynnats mest i de båda tidningarna, men skillnaden mellan dem är låg sett till andelen. Däremot är skillnaden mellan Clinton och Obama större i Svenska Dagbladet än i Dagens Nyheter. Detta förstärks ytterligare om man jämför med tabell 4.3.1. om gynnande, där Obama gynnas i en betydligt större utsträckning än Clinton. De andra kandidaterna har förhållandevis låga siffror när det gäller missgynnande. Republikanerna omskrivs missgynnande i något större utsträckning än demokraterna.

Andelen neutrala artiklar är störst av de totalt 474 artiklar nyhetsmaterial vi har tittat på. Totalt sett finns 525 fall där aktörer klassats som neutrala. I 128 av fallen har flera aktörer samtidigt klassats som neutrala. Fördelningen är här mer jämn mellan kandidaterna än tidigare. Den neutrala framställningen är den mest eftersträvansvärda och här ser vi att de två främsta demokratiska kandidaterna ligger relativt nära varandra i andel artiklar som de omskrivs i på ett neutralt sätt.

Aktör som behandlats neutralt

	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee	Samma parti, demokraterna	Samma parti, republikanerna	Olika partier	N-tal
DN	23%	16%	2%	14%	2%	1%	22%	6%	15%	302
SvD	22%	19%	2%	13%	4%	3%	14%	4%	18%	223

Tabell 4.3.3. Vilka aktörer som har bevakats på ett neutralt sätt och i vilken utsträckning bevakningen varit neutral i Dagens Nyheter under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. Nyhetsmaterial.

5.5. Totalt intryck av artiklarna med kandidaterna

När vi istället tittar på det totala intrycket av artikeln ser trenden något annorlunda ut. Intryck av artikel gäller det övergripande intrycket av en artikel, alltså inte hur en specifik kandidat framställs. De två variablerna kan vara oberoende av varandra. Det totala intrycket är dock ofta beroende av hur en kandidat framställts.

Intryck av artikel uppdelat efter kandidat

	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee	Samma parti, demokraterna	Samma parti, republikanerna	Olika partier	Övrigt
Positiv	14%	16%	8%	5%	0%	16%	4%	10%	3%	9%
Negativ	9%	13%	8%	8%	13%	16%	7%	0%	3%	5%
Neutral	77%	71%	84%	87%	87%	68%	89%	90%	94%	86%
N-tal	146	140	12	90	15	13	133	29	94	261

0

Tabell 5.1. Intryck av artikel uppdelat per kandidat, totalt i de båda tidningarna under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008. N-talet representerar antal artiklar där kandidaten varit huvudaktör eller omtalad aktör. Nyhetsmaterial.

När vi tittar på hela perioden december 2007 till juni 2008 ser vi att andelarna av negativt och positivt jämnar ut sig mellan Obama och Clinton. Obama omnämns i flest antal neutrala artiklar och demokraterna omskrivs betydligt oftare än republikanerna. Det är återigen viktigt att komma ihåg att demokraternas primärval pågick betydligt längre än republikanernas.

5. 6. Index och summering av resultatet

För att få fram en slutgiltig värdering av hur rättvis bevakningen varit i förhållande till hur ofta de olika kandidaterna har förekommit i nyhetsmaterialet har vi använt oss av en variant av det index Kent Asp använder för sin medievalsbevakning (Asp, Mediernas prestation och betydelse, Valet 2012, 2011, s. 85). Ur nyhetsmaterialet har vi tagit fram de fall där första och andra aktören gynnas, missgynnas eller behandlas neutralt. Index baseras på antalet fall och inte artiklar, eftersom en artikel kan vara gynnande, missgynnande eller neutral behandling för flera aktörer samtidigt, vilket angetts i kodschemat. Index räknas ut så här: de fall där aktören gynnas subtraheras från de fall där aktören missgynnas. Därefter divideras resultatet från detta med det totala antalet fall per kandidat (en sammanslagning av alla fall där kandidaten gynnas, missgynnas och behandlas neutralt). För Clinton ser till exempel uträkningen ut så här: $(13-65)/169 = -0,31$ (se tabell 6.1). Bevakningen av Clinton får alltså ett negativt värde. Det innebär att hon hamnar på vänster sida om origo i indexet för Dagens Nyheter, alltså minussidan. Målsättningen för tidningarna är att varje kandidat ska hamna så nära nollpunkten som möjligt. När så sker bedömer vi bevakningen balanserad och neutral

och därmed opartisk (Westerståhl, 1972, s. 373). I våra indexdiagram har vi endast visat på skillnaderna mellan de tre huvudkandidaterna Obama, Clinton och McCain, detta för att de andra kandidaterna förekommer i så liten utsträckning att resultatet skulle bli missvisande om de jämfördes med huvudkandidaterna.

5.6.1 Totalresultat index

I tabellen nedan redovisas de tal på vilka vi baserat vårt indexresultat. Observera att endast Clinton, Obama och McCains resultat finns med i index eftersom de övriga kandidaternas värden var så låga och därför skulle ett eventuellt indexresultat bli missvisande för det totala intrycket.

DN och SvD	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee
Gynnas	57	13	2	10	0	0
Missgynnas	14	65	2	13	4	3
Neutralt	120	91	9	71	14	9
Totalt	191	169	13	94	18	12

Tabell 6.1.1. Grundtal för uträkning av totalt index. N-tal motsvarar antalet fall med aktörerna, ej artiklar. Nyhetsmaterial.

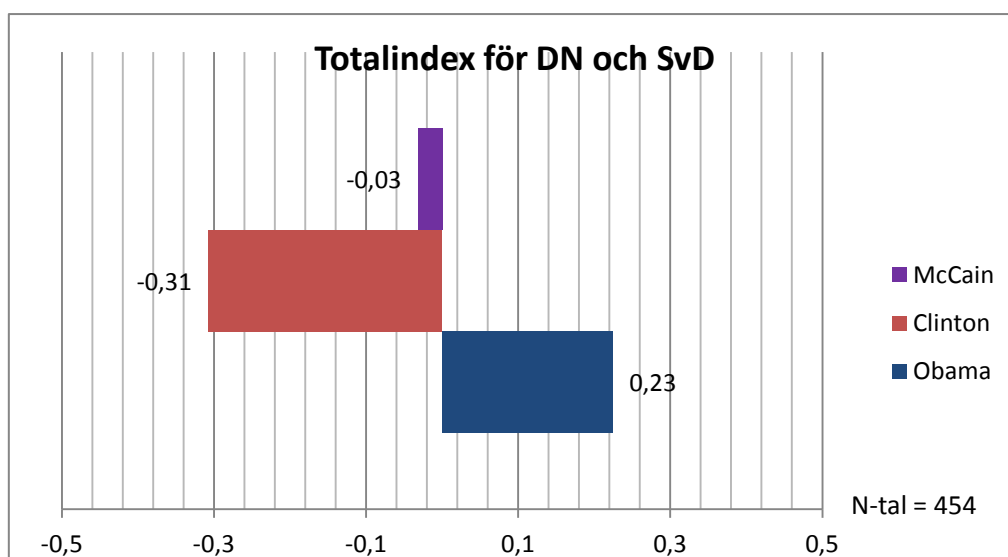

Diagram 6.1.1. Totalt index för båda tidningarna. N-tal motsvarar antalet fall med aktörerna, ej artiklar. Nyhetsmaterial.

I indexet ovan redovisas det totala intrycket av bevakningen för de respektive kandidaterna i de båda tidningarna. Sett till hur tidningarna tillsammans har skrivit om de båda aktörerna så är Clinton den som tydligast har missgynnats i bevakningen. Hennes negativa ställning förstärks dessutom av att Obama är den kandidat som har gynnats mest. Sammantaget är skillnaden stor mellan dem båda. McCain ligger nära nollpunkten vilket är ett mycket eftersträvarsvärt resultat.

5.6.2 Dagens Nyheters index

I tabellen nedan redovisas de siffror på vilka vi baserat indexresultaten för Dagens Nyheter.

DN	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee
Gynnas	32	12	1	5	0	0
Missgynnas	12	39	2	6	3	0
Neutralt	70	48	5	43	6	2
Totalt	114	99	8	54	9	2

Tabell 6.2.1. Grundtal för uträkning av index Dagens Nyheter. N-tal motsvarar antalet fall med aktörerna, ej artiklar. Nyhetsmaterial.

Siffrorna visar på ett motsatsförhållande mellan Obama och Clinton, där Obama har gynnats i nästan lika många fall som Clinton har missgynnats. Vi ser också att siffrorna för Edwards, Romney och Huckabee är ytterst låga. McCain är den av kandidaterna som omskrivits neutralt i de flesta fall av de han förekommer i. Mängden gynnande och missgynnande för McCain är väldigt likvärdigt. Nedan ser vi det totala indexet för Dagens Nyheter.

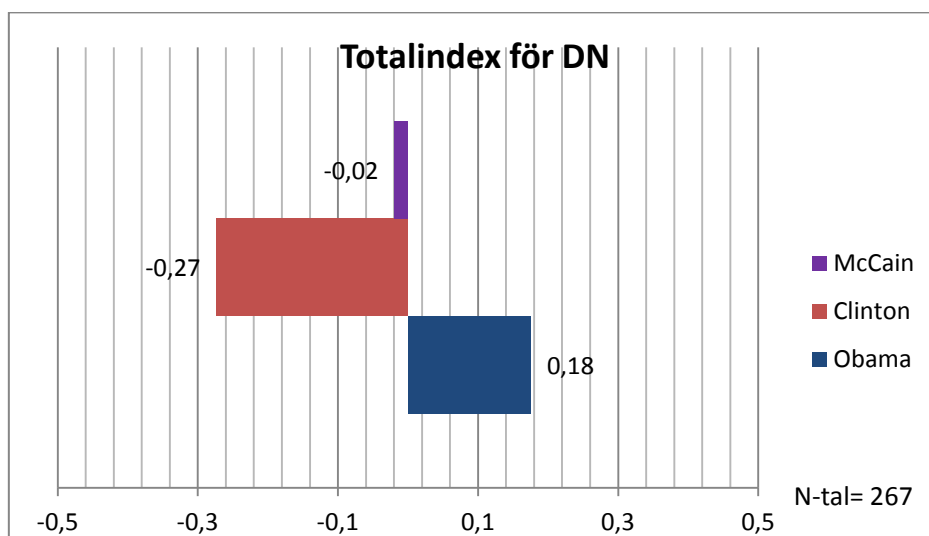

Diagram 6.2.1. Index för bevakningen av kandidaterna i Dagens Nyheter. N-tal motsvarar antalet fall med aktörerna, ej artiklar. Nyhetsmaterial.

I indexet för Dagens Nyheters bevakning av kandidaterna är skillnaderna inte lika stora som i det totala resultatet. Men vi finner fortsatt en tydlig favorisering för Obama. Han är den enda av kandidaterna som hamnar på plussidan och skillnaden mot Clintons missgynnande bevakning är fortsatt stor. Tittar man på antalet gånger Obama missgynnas och jämför det med antalet gången Clinton gynnas ser man att det finns ett motsatsförhållande. Det finns även ett motsatsförhållande om man jämför antalet gånger Clinton missgynnas med antalet gånger Obama gynnas. McCain är åter den som ligger närmast nollpunkten och ligger mycket nära med sina -0,02. Vi drar därför slutsatsen att bevakningen av honom är relativt neutral.

5.6.3 Svenska Dagbladets index

I tabellen nedan redovisar vi de siffror på vilka vi baserat indexresultaten för Svenska Dagbladet.

SvD	Obama	Clinton	Edwards	McCain	Romney	Huckabee
Gynnas	25	1	1	5	0	0
Missgynnas	2	26	0	7	1	3
Neutralt	50	43	4	28	8	7
Totalt	77	70	5	40	9	10

Tabell 6.3.1. Grundtal för uträkning av index Svenska Dagbladet. N-tal motsvarar antalet fall med aktörerna, ej artiklar. Nyhetsmaterial.

Även här råder ett motsatsförhållande mellan de demokratiska huvudkandidaterna. Clinton har missgynnats nästan lika många gånger som Obama har gynnats. Även om antalet artiklar totalt är färre i Svenska Dagbladet än i Dagens Nyheter ser vi att det procentuellt är ett sämre resultat för Svenska Dagbladet:

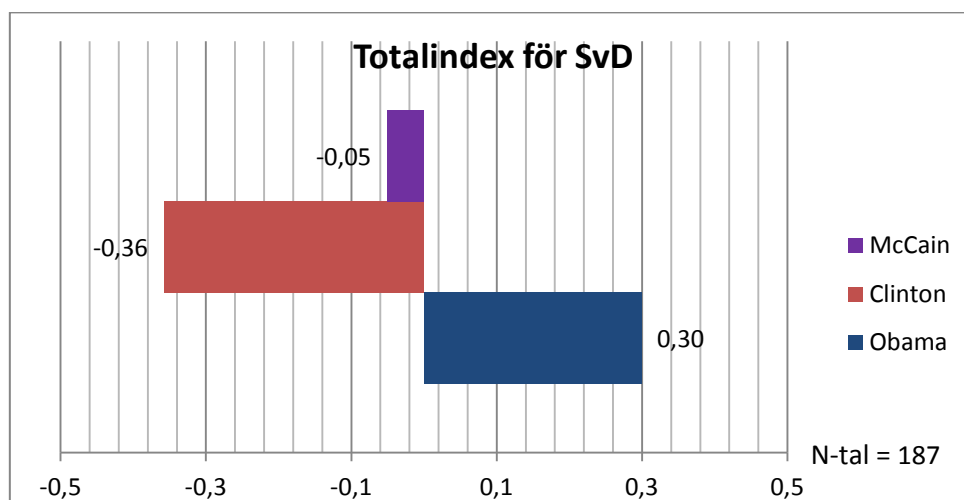

Diagram 6.3.1. Index för bevakningen av kandidaterna i Svenska Dagbladet. N-tal motsvarar antalet fall med aktörerna, ej artiklar. Nyhetsmaterial.

I Svenska Dagbladet ser fördelningen över indexet något sämre ut eftersom kandidaterna kommer längre ifrån nollpunkten. McCain hamnar fortsatt nära nollpunkten men något längre i från i jämförelse med Dagens Nyheter's index (se diagram 5.6.2). Skillnaden mellan Obama och Clinton är här mycket stor. Tittar man på antalet gynnande och missgynnande artiklar kan man se att det motsatsförhållande vi hittat, är än mer tydligt än i Dagens Nyheter. Hade Svenska Dagbladet skrivit lika många artiklar som Dagens Nyheter hade det totala indexresultatet (se diagram 5.6.1) blivit än mer obalanserat.

5. 7 Opinionsmaterialet

Opinionsmaterialet är som sagt inte medräknat i de flesta av våra analyser. Vi vill dock presentera skillnaden, eller snarare likheterna, om opinionsmaterialet räknas med.

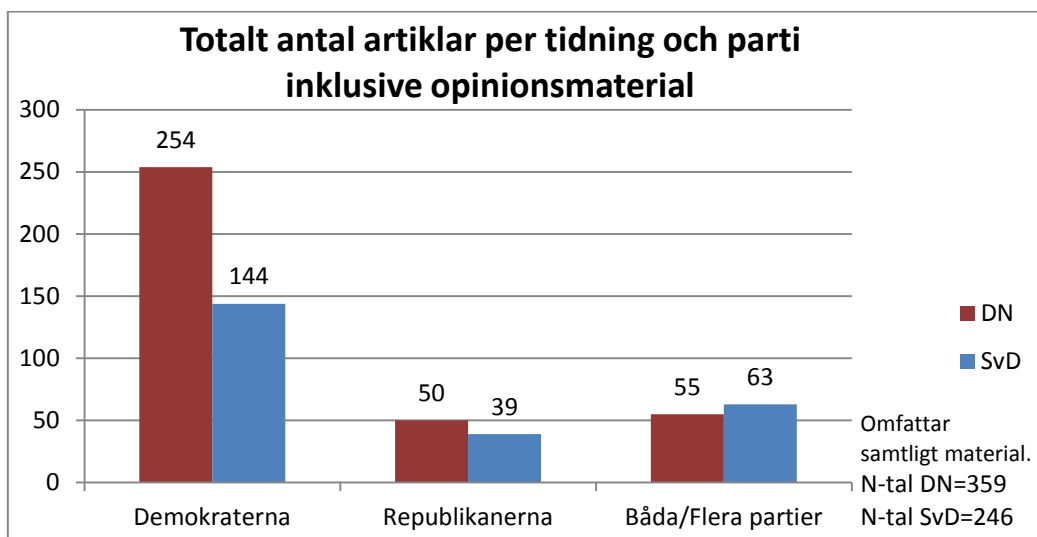

Diagram 7.1. Det totala antalet artiklar per parti uppdelat efter tidning, inklusive opinionsmaterial, under perioden 1 december 2007 till 8 juni 2008.

Vi har valt att särskilja opinionsmaterialet (här inkluderar vi även artiklar som inte kunnat kategoriseras eller som kategoriserats som övrigt material) från nyhetsmaterialet, eftersom de medvetet framför åsikter och inte har samma eftersträvan att vara opartiska. Men i stort så förstärker enbart opinionssidorna tidigare resultat från nyhetsmaterialet, som vi ser i diagrammet ovan (diagram 7.1). Fördelningen i reella tal visar att demokraterna omskrivs i betydligt högre utsträckning än republikanerna. Antalet artiklar i Dagens Nyheter var 359 och i Svenska Dagbladet 246. Om man jämför resultatet från antalet artiklar per parti utan opinionsmaterial (se diagram 2.1 på sidan 24) med resultatet över antalet artiklar med opinionsmaterial (se diagram 7.1 ovan) så förändras inte förhållandena i fördelningen nämnvärt. Av artiklarna i Dagens Nyheter handlade 70% om demokraterna och vardera cirka 15% om republikanerna och båda partierna. I Svenska Dagbladet handlade cirka 60 % om demokraterna, 16% om republikanerna och cirka 24% om båda partierna. Sett till hur stor andel medieutrymme varje parti får var alltså fördelningen något mer jämn i Svenska Dagbladet, även om skillnaden mellan tidningarna inte är jättestor.

6. Diskussion/analys

Vi har hittat ett antal tendenser som genomgående färgat bevakningen av primärvalet 2008, vilka presenteras nedan. Vi går sedan in på diskussion och analys av vad detta innebär.

6.1 Det mesta materialet är neutralt, men...

Sett till det materialet vi har tittat på är vår huvudsakliga uppfattning att det överlag är neutralt. Det är ett gott betyg som betyder att i de flesta fall uppfyller båda tidningarna sitt eget och det generella objektivitetsideal som vi presenterat i teoridelen i den här uppsatsen. Det finns dock en alltför stor del av materialet som är färgat vilket är oroande. Särskilt som den del av materialet som påvisar en skillnad i rapporteringen visar på stora skillnader kandidaterna emellan. Skillnaden i bevakningen av partierna är den som framför allt får oss att hävda att bevakningen inte kan ses som objektiv. Båda tidningarna säger sig slå vakt om en

objektiv och oberoende bevakning, på samma sätt som om det vore ett svenskt val. Men demokraterna omskrivs i båda de undersökta perioderna i långt större utsträckning än republikanerna, vilket inte ger ett objektiva intryck. Detta oavsett om man väljer att skylla skillnaden på att det republikanska valet inte var lika tidsmässigt omfattande och dramatiskt. Som vi påvisat är båda perioderna likvärdiga i fråga om hur mycket uppmärksamhet de båda partierna fått. Vi diskuterar detta mer ingående i nästa stycke.

6.2 Mer om demokraterna och mindre om republikanerna

Båda tidningarna skriver mer om demokraterna och mindre om republikanerna. Resultatet visar att skillnaden dessutom är stor med fördel demokraterna. Detta kan bero på flera faktorer. Bland annat anses den demokratiska politiken ligga närmare den svenska. Eftersom det demokratiska valet pågick under längre tid är det inte konstigt att det skrivs mer om demokraterna under hela perioden. Dock är skillnaden lika stor under första perioden mellan december och februari. Det går alltså inte att hävda att resultatet är skevt på grund av tidsaspekten. Det går att argumentera för att den demokratiska valprocessen innefattade två mycket starka och jämna kandidater medan det inte var så i lika stor utsträckning inom den republikanska valprocessen. Dagens Nyheter skriver något mer positivt om republikanerna än Svenska Dagbladet men skillnaden är fortsatt stor. På det hela taget anser vi dock inte att någon av tidningarna följt sina ideal om objektiv och oberoende bevakning i detta avseende. Alla partier bör komma fram i samma utsträckning, i alla fall under den första perioden, då inget av valen var avgjorda. Detta oavsett hur nära den politik som förs av respektive parti ligger den svenska politiken.

6.3 McCain är neutral

Av de tre huvudkandidaterna är det John McCain som framställs mest neutralt. Han kommer till tals i sakfrågor, förekommer i större utsträckning i samband med politiska ämnen än sina motståndare och det skrivs totalt mindre om honom som privatperson. När det gäller McCain har alltså tidningarna följt sin målsättning att vara neutrala och rättvisa. Oftare förekommer han som andre aktör än Obama och Clinton, vilka istället förekommer som förste aktör fler gånger än McCain. Detta kan bero på att demokraternas val var mer dramatiskt, med inslag av skandaler och strider mellan Obama och Clinton, medan McCain inte hade någon likvärdig motståndare. De sociopolitiska aspekterna ska inte underskattas. Obama och Clinton stod ut i kampanjen, som den förste afroamerikanske presidentkandidaten med chans att vinna, och den första kvinnan med samma förutsättningar. Nyhetsvärdet i detta är så klart stort och ingen motsvarande konflikt fanns i det republikanska partiet. I de fall vi analyserat har dock ingen eller en försvinnande liten del direkt kritik framförts mot McCain, vars politik är mycket olik den svenska. Förklaringen är troligen densamma som framfördes i amerikansk media under primärvalet 2008: McCain gled helt enkelt vidare mellan två demokratiska kandidater som tog mycket plats både inom det egna partiet och i valkampanjen i stort.

6.4 Fördel Obama - negativt Clinton

Barack Obama har tydligt gynnats i bevakningen. Särskilt i förhållande till sin demokratiska motpart Hillary Clinton. Andelen positiva artiklar om Obama har i båda tidningarna varit betydligt fler än för Clinton. Obama har inte heller fått särskilt mycket negativ

uppmärksamhet. Motsatsförhållandet gäller för Clinton, som har fått en lika stor andel negativ uppmärksamhet som Obama har fått positiv.

Mycket av den negativa bevakningen kring Clinton rör sig om att hon ”borde ha gett sig” när loppet såg ut att vara förlorat, vilket var fallet från mars och framåt. När kampanjen vände till fördel för Obama i slutet av mars bestod bevakningen till stor del av hur amerikaner från båda lägren såg på att Clinton ändå fortsatte, trots att hon ”kanske borde sett sig besegrad”. Detta ser vi inte som negativ bevakning eftersom det bara är en förmedling av kritik från amerikanskt håll. Däremot har vi värderat texter som omotiverat lagt an en negativ ton om Clinton, vilket varit en tendens i alltför många av fallen. En stor del av bevakningen kring henne har varit mer värderande kring hennes politik, person, kampanj och hennes familj i förhållande till henne på ett omotiverat sätt, än för andra kandidater. En problematik kring bedömandet av bevakningen av Clinton är att hon oftast omskrivits i samband med sin make, som ofta fått negativ uppmärksamhet. Det var en svårighet i bedömningen men slutligen har vi gjort avvägandet att makens namn i samband med negativ uppmärksamhet och i samband med värderande omskrivningar kring hennes kampanj har utökat det negativa slutresultatet. Framför allt är det skillnaden mellan den positiva och negativa bevakningen som är så stor att det inte går att hävda att bevakningen varit neutral. Satt i kontrast till bevakningen av Obama kan vi också hävda att bevakningen inte varit balanserad och/eller rättvis.

En annan skillnad är att Clinton omskrivs mindre i samband med ämnet politik och något mer i privata sammanhang än sina största två motståndare i båda tidningarna. Vi uppfattade en tendens i artiklarna att Clinton behandlades annorlunda på grund av sitt kön. Som den enda kvinnliga kandidaten har hon vägrat tala om sitt kön, men det är påtagligt att skribenterna genomgående lägger an en ton som relaterar till hennes kön. Vi tror att omskrivningarna om hennes privatliv beror på dels detta, dels på att hon är gift med en före detta president som dessutom varit med i hennes kampanj. Detta är dock ingenting vi kan belägga med resultaten i den här uppsatsen men vi vill ändå påvisa en möjlig orsak till varför bevakningen varit skev.

När det gäller sakfrågor uttalar hon sig också något färre gånger än Obama och McCain. Ofta uttalar hon sig i samband med att andra demokrater uttalar sig direkt eller indirekt. I förhållandet mellan de tre huvudkandidaterna gällande sakfrågor är Dagens Nyheter mer balanserat medan Svenska Dagbladet låter *fler* av kandidaterna komma till tals. Dock är slutresultatet att båda tidningarna är obalanserade i bevakningen av sakfrågor, gällande samtliga kandidater.

Gällande Obama var bevakningen positiv mycket till följd av att han omskrivits som den förste afroamerikanske presidentkandidaten och en representant för ”det goda USA”. Koncepten ”hope” och ”change” har i nyhetstext och opinionsmaterial underförstått accepterats och eldats på. Bevakningen har däremot inte varit lika positiv för Obama som den varit negativ för Clinton. Det märkliga i detta är att Clinton ofta ses som en bättre kandidat för omvärlden medan Obama som en bättre kandidat i USA. Detta borde ur vårt svenska perspektiv rimligen leda till att Clinton omskrivs mera positivt men så är alltså inte fallet.

6.5 Sammanfattning av resultatet

Enligt vår bedömningsmodell (se modell 4.1) anser vi att Clinton har otillbörligt missgynnats och Obama har otillbörligt gynnats, eftersom mängden artiklar om dem är störst, och utslaget dem emellan är att de hamnar långt ifrån varandra på index skalan. Detta trots att bevakningen borde vara likvärdig. De är båda starka demokratiska kandidater, involverade i samma kampanj. Det är relevant, för att kunna bedöma bevakningen som rättvis och balanserad inom ett medium, att två kandidater från samma parti hamnar nära varandra på index i förhållande till varandra. I nästa steg är det relevant att kandidater från olika partier hamnar nära varandra i bevakningen. Inget av detta stämmer överens med våra resultat. McCain är den som ligger närmast nollpunkten på index, och därför bedöms bevakningen av honom som balanserad och därmed neutral, även om resultatet inte är noll. Resultatet för McCain ligger så nära nollpunkten att den slutsatsen är godtagbar. Bevakningen av Clinton och Obama är, efter sammanräkningen av mängden och resultatet i index, inte balanserad och därmed inte neutral, varken i förhållande till varandra, i förhållande till McCain eller i förhållande till tidningarnas ideal om rättvis bevakning. Detta gäller båda tidningarna, både separat och sammanslaget, som vi redovisat ovan.

När det gäller de andra kandidaterna är bevakningen ytterst bristfällig. Även om det går att hävda att de inte varit lika intressanta under valprocessen är antalet artiklar om de övriga kandidaterna förvånande litet. Resultatet är detsamma oavsett vilken period man väljer att undersöka. Antalet artiklar om Obama, Clinton och McCain är överlägset störst även i perioden december till mars, då de andra kandidaterna borde varit mer uppmärksammade än de varit. Framför allt inom det republikanska partiet, där McCain dök upp som en ”underdog”, och ändå har en större andel artiklar där han förekommer som aktör, än sina konkurrenter.

6.6 Teorier

I en demokrati där medborgarna är beroende av media för att få information om ett samhälle där man möjligen inte kan grunda sitt kunnande på egna erfarenheter (Nord & Strömbäck, 2012). Särskilt när det gäller utomnationella händelser har publiken ytterst små möjligheter att själva analysera och tolka det som sker. Eftersom beroendet är stort när det gäller ämnet för den här uppsatsen är det ytterst viktigt att alla sidor kommer till tals, att bevakningen är neutral och att den är så heltäckande att publiken själva kan basera sin omvärldsbild på den givna informationen.

Enligt Westerståhls teori om att nyhetsbevakningen måste vara balanserad för att vara neutral och därmed objektiv (Hadenius & Weibull, 2007), har ingen av tidningarna helt uppfyllt idealet. Med de resultat vi fått fram i enlighet med våra huvudsakliga teorier från Asp och Westerståhl kan vi inte stödja ett påstående om att bevakningen skulle ha följt samma krav som bevakningen av svenska val. Dock kan vi inte dra slutsatser om att tendenserna inte är desamma i bevakning av svenska val eftersom vi inte gjort en jämförelse med svensk valbevakning. De slutsatser vi drar grundar sig i de teorier vi baserat undersökningen på och de ideal som tidningarna själva säger sig värna om.

Obama och demokraternas dominans visar på att bevakningen inte varit neutral och balanserad. Enligt Westerståhls mätmetod går det att fastställa opartiskhet genom att undersöka balansen och presentationen (Hadenius & Weibull, 2007, s. 373). Allt vi undersökt pekar på att bevakningen av samtliga kandidater utom John McCain inte har varit neutral. Det finns ett krav på mediernas opartiskhet, både från publiken och dem själva, och i det kravet ingår att alla parter ska komma till tals, urvalet ska vara heltäckande och det ska finnas politisk jämlikhet.

Saker som kan anses missgynnande ska heller inte förtigas, vilket vi inte heller har funnit att tidningarna har gjort då vi har sett både skandaler och spelgestaltningar. Vi anser att bevakningen har varit heltäckande i den frågan. Däremot går det att kraftigt ifrågasätta proportionerna av det som uppmärksammas och vem som uppmärksammas. Bill Clintons otrohetsaffär under sin egen presidentperiod är återkommande i samband med att Hillary Clintons kampanj bevakas, som ett exempel på detta. Den obalanserade andelen positiv respektive negativ bevakning som framför allt Clinton och Obama står för är ett annat exempel. Det går även att ifrågasätta proportionerna av bevakningen i sig. Är antalet artiklar representativt för vad publiken vill ha? Intresset för det amerikanska valet är stort, men i många fall är innehållet återkommande, till och med kopierat och omskrivet.

Om en aktör återkommande missgynnas eller gynnas går det att hävda att ett medium inte är objektivt och därmed partiskt. I den här uppsatsen har vi analyserat aktörsobjektet och sakfrågeobjektet och kommit fram till att båda tidningarna i viss utsträckning är obalanserade och icke neutrala. Däremot kan vi inte fastställa partiskhet i samma utsträckning då vi inte har haft möjlighet att undersöka förhållandet mellan dessa objekt (Asp, 2011, s. 96). För att mediet ska anses avgjort partiskt anser vi att samtliga tre aspekter bör bedömas. Däremot kan vi hävda att ingen av tidningarna har uppfyllt sitt demokratiska ideal om att vara objektiva och rättvisa, och inte heller har Westerståhls krav om balans, relevans och neutralitet uppfyllts. En annan aspekt är att gestaltningen har varit mer spelorienterad än sakorienterad. Detta kan bero på det amerikanska valsystemets karaktär och att de amerikanska medierna bedriver en spelgestaltande bevakning. Men vi ser samma tendenser hos de egna korrespondenterna. (Shehata, 2012, s. 325). En annan typ av effekt är framingeffekten, eller gestaltning som det också kallas. Framing handlar om hur "en händelse eller fråga ramar in, gestaltas och ges en specifik innebörd", och processen som leder fram till förståelsen för dessa (ibid).

6.7 Slutdiskussion

Även om man kan konstatera att större delen av materialet vi har undersökt är neutralt så visar resultaten om vad man väljer att bevaka och hur fördelningen av det icke-neutrala materialet ser ut, att de journalistiska objektivitetsidealen ändå får sig en törn. Helheten ser fin ut, men på detaljnivå finns mycket att arbeta med. Det gäller inte bara fördelningen av uppmärksamheten för respektive parti, utan också mediebilderna av kandidaterna. Från början var det tydligt vilka som skulle dominera medieutrymmet vilket gjorde att uppmärksamheten i tidningarna var snedfördelad redan inledningsvis. Vi efterfrågar större självkritik och källkritik från journalisterna och redaktionerna. Materialet bör från början vara mer informativt och balanserat för att inte uppmärksamheten kring enskilda kandidater ska ökas exponentiellt som det gjort i nuläget. Sakfrågor bör finnas med redan från början och inte

återfinnas först i april och då i liten utsträckning. Att omvärldsbevakningen är korrekt och saklig är viktigt inte enbart för publikens intresse utan även för att presentera en världsbild där stereotyper och fördomar förstärks. Detta gäller såväl för enskilda politiska aktörer som kulturer.

För framtida forskning skulle ämnet passa bra om studien blev återkommande, eftersom primärvalet till skillnad från presidentvalet, har aktörer som inte är lika dramatiskt skiljer sig från varandra åsiktsmässigt. Det är en fördel att kunna ställa en demokrat mot en annan och vice versa för republikanerna. Att göra en långtgående studie över tid skulle också ge ett mer tillförlitligt resultat.

7. Källor

OBS! Kolla över källorna: 1, dela upp i källartiklar och lästa artiklar från exempelvis DN. Och i böcker, artiklar och övrigt t.ex. 2, Om en källhänvisning i en bok, skriv enbart andra källan om vi inte gått tillbaka till första källan. Om ett helt kapitel i en bok av en annan författare, skriv ut kapitelnamnet.

Böcker

- Aalberg. (2012). i L. Nord, & J. Strömbäck, *Medierna och demokratin* (s. 272). Lund: Studentlitteratur.
- Dimitrova, D. V., & Strömbäck, J. (2011). i L. Nord, & J. Strömbäck, *Medierna och demokratin* (s. 273). Lund: Studentlitteratur.
- Djerff-Pierre, M., & Wiik, J. (2012). i L. Nord, & J. Strömbäck, *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Hadenius, S., & Weibull, L. (2007). *Massmedier, en bok om press, radio och TV*. Falun: Bonniers förlag.
- Hallin, D. C., & Mancini, P. (2004). *Comparing Media Systems. Three Models of Media and Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Nord, L., & Strömbäck, J. (2012). *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Shehata, A. (2012). i L. Nord, & J. Strömbäck, *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Strömbäck, J. (2004). i L. Nord, & J. Strömbäck, *Medierna och demokratin*. Lund: Studentlitteratur.
- Strömbäck, J. (2004). *Den medialiserade demokratin. Om journalistikens ideal, verklighet och makt*. Kristianstad: SNS förlag.
- Westerståhl, J. (1972). *Objektiv Nyhetsförmedling*. Göteborg: Akademiförlaget.

Forskningsartiklar, rapporter och essäer

- Asp, K. (2003). Arbetsrapport nr. 13. i K. Asp, *Medieval 2002. Partiskheten och valutgången. En studie av valrörelsens medialisering*. Göteborg: Institutionen för journalistik och masskommunikation, Göteborgs universitet.
- Asp, K. (2011). *Mediernas prestation och betydelse, Valet 2012*. Kålleröd: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet.

- Vreese, D. (2005). i L. Nord, & J. Strömbäck, *Medierna och demokratin* (s. 272). Lund: Studentlitteratur.
- Dimitrova, D. V., & Strömbäck, J. (2006). i *Political and Media Systems Matter. A Comparison of Election News Coverage in Sweden and the United States* (ss. 131-147). *Press/Politics* 11(4).
- Strömbäck, J. (2003). *Medierna som fjärde statsmakt. En studie av innebörden av begreppet granskande journalistik*. Sundsvall: Demokratiinstitutet.
- Weibull, L. (2008). En förändrad världsbild. SOM-rapport nr 44. i S. Holmberg, & L. Weibull, *Skilda världar* (ss. 491-507). Göteborg: SOM-institutet, Göteborgs Universitet.

Övriga artiklar (Publicerade journalistiska artiklar)

- Ohlson, E. (den 31 03 2008). Clinton vägrar ge upp. *Dagens Nyheter*, s. 18.
- Ohlson, E. (den 08 06 2008). Jag ber er att välja Obama. *Dagens Nyheter*, s. 16.
- Pehrson, L. (den 06 03 2008). McCain klar trots dåliga odds. *Dagens Nyheter*, s. 19.
- Pehrson, L. (den 05 06 2008). Nominering av svart kandidat historisk händelse. *Dagens Nyheter*, s. 28.

Elektroniska dokument

- American University. (den 6 11 2008). *Much-hyped Turnout Record Fails to Materialize*. Hämtat från Center for the Study of the American Electorate American University, Washington:
<http://i2.cdn.turner.com/cnn/2008/images/11/06/pdf.gansre08turnout.au.pdf> den 23 05 2013
- Andersson, B. I. (den 03 01 2012). *Nu börjar USAs valcirkus*. Hämtat från SVT Nyheter:
<http://www.svt.se/nyheter/varlden/nu-borjar-usa-s-valcirkus> den 12 04 2013
- Dagens Nyheter - Upplaga*. (u.d.). Hämtat från TS:
<http://www.ts.se/TSWT/Member/Stats/CirculationPrint.aspx?mc=000448> den 08 05 2013
- DNs publicistiska uppdrag*. (utan datum). Hämtat från Dagens Nyheter:
<http://ww.dn.se/info/om-oss/dns-publicistiska-uppdrag> den 08 05 2013
- Encyclopedia Britannica. (utan datum). *primary election*. Retrieved 04 12, 2012, from Encyclopedia Britannica:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/476109/primary-election>
- Encyclopedia Britannica. (utan datum). *United States Presidential Election of 2008*. Hämtat från Encyclopedia Britannica:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/1335480/United-States-Presidential-Election-of-2008/> den 12 04 2013
- Gallup. (den 14 1 2009). *Bush Presidency Closes With 34% Approval, 61% Disapproval*. Hämtat från Gallup.com: <http://www.gallup.com/poll/113770/bush-presidency-closes-34-approval-61-disapproval.aspx> den 23 15 2013
- Gregg, H. (1997). *New Hampshire Almanac, First-in-the-Nation, Its Genesis and Operation*. Hämtat från an official New Hampshire government website:
<http://www.nh.gov/nhinfo/genesis.html> den 12 04 2012

- Information - Om oss.* (utan datum). Hämtat från Dagens Nyheter: <http://www.dn.se/info/om-oss> den 31 03 2013
- New York Times. (u.d.). *Election Guide 2008 - Results - Votes.* Hämtat från <http://politics.nytimes.com/election-guide/2008/results/votes/index.html> den 07 05 2013
- Objektivitet.* (u.d.). Hämtat från NE.se: <http://www.ne.se/lang/objektivitet> den 02 04 2013
- Orvesto. (2009). *Orvesto Konsument 2008 Helår, Uppräknat 1000-tal.* Stockholm: SIFO Research International.
- Oscarsson, H., & Holmberg, S. (2011). *Demokratistatistisk rapport 10: Svenska europaval, en sammanfattning av några resultat från valundersökningarna i samband med valen till Europaparlamentet 1995, 1999, 2004 och 2009.* Stockholm: Statistiska Centralbyrån.
- Svenska Dagbladet - Upplaga.* (u.d.). Hämtat från TS: <http://www.ts.se/TSWT/Member/Stats/CirculationPrint.aspx?mc=001848> den 08 05 2013
- Svenska Dagbladet. (den 03 11 2008). *Svenska medier opartiska.* Hämtat från Svenska Dagbladet: http://www.svd.se/nyheter/utrikes/svenska-medier-opartiska_1985273.svd den 12 05 2013
- SvDs publicistiska uppdrag.* (den 22 12 2011). Hämtat från Svenska Dagbladet: http://www.svd.se/special/svd_info/svds-publicistiska-uppdrag_2508667.svd den 08 05 2013
- The Week. (den 01 03 2012). *28 Years of Super Tuesdays - A Timeline.* Hämtat från The Week: <http://theweek.com/article/index/225026/28-years-of-super-tuesdays-a-timeline> den 17 04 2013
- Wolodarski, P. (utan datum). *Om oss.* Hämtat från Dagens Nyheter: <http://info.dn.se/info/om-oss/> den 12 05 2013

Övriga källor (mejl och samtal)

- Asp, K. (den 08 04 2013). Samtal om mediebevakning av politiska val. (L. Johansson, & F. Jansson Högberg, Intervjuare)
- Billger, O. (den 02 04 2013). Förfrågan om policy. (L. Johansson, & F. Jansson Högberg, Intervjuare)
- Wolodarski, P. (den 21 03 2013). Förfrågan om policy. (L. Johansson, & F. Jansson Högberg, Intervjuare)

8. Bilagor

Bilaga 1. Mejlkonversation

Mejl från Peter Wolodarski

Hej!

Jag har en förfrågan om er policy när det gäller bevakningen av amerikanska valkampanjer och val.

Slår er tidning vakt om objektivitet och opartiskhet även när det gäller bevakning av val utanför Sveriges gränser?

Tack för din tid!

Med vänlig hälsning,
Lisa Johansson
Frida Jansson Högberg
JMG, Göteborg

Ja, när vi bevakar andra demokratier. När det gäller diktaturer är frågan mer komplex.

Med vänlig hälsning
Peter Wolodarski
Chefredaktör och ansvarig utgivare

Mejl från Ola Billger.

Hej!

Jag har en förfrågan om er policy när det gäller bevakningen av amerikanska valkampanjer och val.

Slår er tidning vakt om objektivitet och opartiskhet även när det gäller bevakning av val utanför Sveriges gränser?

Tack för din tid!

Med vänlig hälsning,
Lisa Johansson
Frida Jansson Högberg
JMG, Göteborg

Svar: ja.

Med vänliga hälsningar/ Regards,

Ola Billger
Redaktionschef/ Managing Editor
Svenska Dagbladet, Stockholm
Cellphone: +46706345077
Direct: +468135211/ +468135933
Email: ola.billger@svd.se

Bilaga 2. Kodbok

V1 = ID 1-605

Artikelns ID-nummer.

V2 = Kodar-ID

Vem som har kodat respektive artikel.

1 = Frida Jansson Högberg

2 = Lisa Johansson

V3 = Månad

Vilken månad artikeln publicerats.

12 = December

1 = Januari

3 = Mars

4 = April

5 = Maj

6 = Juni

V4 = Dag

Publiceringsdag.

V5 = Tidning

1 = Dagens Nyheter

2 = Svenska Dagbladet

V6 = Typ av text

1 = Nyhetstext inklusive notis (alla typer av nyhetstexter där kandidaterna förekommer)

2 = Analys/kommentar (alla typer av texter av karaktären analys/kommentar där kandidaterna förekommer)

3 = Opinionsmaterial (ledare, debatt, insändare där kandidaterna förekommer)

4 = Övrigt (material som inte passar in på någon av övriga kategorier men där kandidaterna förekommer)

99 = Går ej att avgöra (material som inte är relevant)

V7 = Huvudsakligt parti

Parti som omnämns eller vilket parti en aktör representerar.

1 = Demokraterna (om demokraterna omnämns som parti eller om en demokratisk kandidat förekommer)

2 = Republikanerna (om republikanerna omnämns som parti eller om en republikansk kandidat förekommer)

3 = Båda eller fler (om både republikanerna och demokraterna omnämns som parti eller representanter för respektive parti förekommer i samma text)

4 = Annat parti (om något annat amerikanskt parti förekommer i texten)

99 = Inget parti omnämns (om inget parti förekommer i texten)

V8 = Agerande aktör/förste aktör

Huvudsaklig aktör i texten beroende på omfattningen av förekomsten, även om aktören ej uttalar sig direkt.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mike Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (två agerande aktörer från samma parti demokraterna)

8 = Inom samma parti republikanerna (två agerande aktörer från samma parti republikanerna)

9 = Från olika partier (två agerande aktörer från olika partier)

99 = Övrigt (om ingen ses som agerande / förste aktör utan kandidaterna endast omnämns i annat sammanhang eller som andre aktör)

V9 = Omtalad aktör/andre aktör

Aktör som omtalas i text, annan än huvudaktör. Om två kandidater omtalas men den ena i mindre utsträckning än den andra till exempel.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mike Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (två omtalade/andre aktörer från samma parti demokraterna)

8 = Inom samma parti republikanerna (två omtalade/andre aktörer från samma parti republikanerna)

9 = Från olika partier (två omtalade/andre aktörer från olika partier)

99 = Övrigt

V10 = Agerande aktör som framställs gynnande

Om artikeln är gynnande för aktörens mediebild.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mike Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs gynnande)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs gynnande)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs gynnande)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V11 = Agerande aktör som framställs missgynnande

Om artikeln är missgynnande för aktörens mediebild.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs missgynnande)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs missgynnande)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs missgynnande)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V12 = Agerande aktör med neutral framställning

Neutral framställning av kandidaten. Framställningen bör inte ge effekt på mediebilden av aktören.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs neutralt)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs neutralt)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs neutralt)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V13 = Omtalad aktör som framställs gynnande

Om artikeln är gynnande för aktörens mediebild.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs gynnande)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs gynnande)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs gynnande)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V14 = Omtalad aktör som framställs ogynnsamt

Om artikeln är gynnsam för aktörens mediebild.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs missgynnande)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs missgynnande)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs missgynnande)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V15= Omtalad aktör med neutral framställning

Neutral framställning av kandidaten. Ingen effekt på mediebilden av aktören.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs neutralt)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs neutralt)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs neutralt)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V16 = Sakfråga

Vilken av de huvudsakliga stora valfrågorna som artikeln handlar om.

1 = Ekonomi (allt som rör ekonomisk politik i samband med kandidat)

2 = Miljö och energi (allt som rör politik kring miljö och energi i samband med kandidat)

3 = Irakkriget (allt som rör politik kring Irakkriget i samband med kandidat)

4 = Sjukvård (allt som rör sjukvårdspolitik i samband med kandidat)

5 = Sociala frågor och invandring (allt som rör politik kring sociala frågor som fattigdom, rasskillnader, homorättigheter m.m. och invandring i samband med kandidat)

6 = Fler än en (om fler än en av dessa sakfrågor berörs i artikeln)

99 = Övrigt/Ingen (om ingen sakfråga berörs i artikeln)

V17 = Aktör som framställs gynnande i samband med sakfråga

Om artikeln är gynnande för aktören som sakfrågeobjekt.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs gynnande i samband med sakfråga)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs gynnande i samband med sakfråga)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs gynnande i samband med sakfråga)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V18 = Aktör som framställs missgynnande i samband med sakfråga

Om artikeln är missgynnande för aktören som sakfrågeobjekt.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs missgynnande i samband med sakfråga)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs missgynnande i samband med sakfråga)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs missgynnande i samband med sakfråga)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V19= Aktör som framställs neutralt i samband med sakfråga

Artikeln har ingen effekt på mediebildens av aktören.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

3 = John Edwards

4 = John McCain

5 = Mitt Romney

6 = Mick Huckabee

7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater framställs neutralt i samband med sakfråga)

8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater framställs neutralt i samband med sakfråga)

9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier framställs neutralt i samband med sakfråga)

99 = Övrigt (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V20 = Aktör som får uttala sig i sakfråga

Om en aktör får uttala sig i sakfråga genom direkta eller indirekta citat.

1 = Barack Obama

2 = Hillary Clinton

- 3 = John Edwards
- 4 = John McCain
- 5 = Mitt Romney
- 6 = Mick Huckabee
- 7 = Inom samma parti demokraterna (om flera demokratiska kandidater uttalar sig direkt eller indirekt i samband med sakfråga)
- 8 = Inom samma parti republikanerna (om flera republikanska kandidater uttalar sig direkt eller indirekt i samband med sakfråga)
- 9 = Från olika partier (om flera kandidater från olika partier uttalar sig direkt eller indirekt i samband med sakfråga)
- 99 = Övrigt/Ingen (om ej går att avgöra eller om aktör inte finns)

V21= Övergripande intryck av artikeln

Artikelns övergripande budskap och bild som ges av en eller flera kandidater.

- 1= Positivt
- 2= Negativt
- 3 = Neutralt
- 99= går ej avgöra

V22 = Ämne i sammanhang m kandidat

Det övergripande ämne som aktören förekommer i samband med.

- 1 = Privat (oftast passivt och tidslöst, till exempel personporträtt eller i familjesammanhang)
- 2 = Politiskt (om aktörens politik eller annan aktörs politik)
- 3 = Skandal (om aktören eller partiet varit inblandat i en negativ händelse, till exempel en otrohetsskandal eller rasistiska uttalanden)
- 4 = Blåljus (om aktören eller någon i aktörens närhet råkat ut för hot, olyckor, sjukdom med mera)
- 5 = Nöje/kultur (om aktören nämns i nöjes- eller kultursammanhang, till exempel om en artist uttrycker stöd för en aktör eller om aktören förekommer i samband med en artist som uttalar sig om primärvalet)
- 6 = Sport (om aktören nämnts eller omtalats i sportsammanhang, till exempel aktör som uttalat stödjer ett lag)
- 7= Opinionsmätning eller opinionsläge/kampanj (allt som rör kampanjen, opinionssiffror eller det aktuella opinionsläget)
- 99 = Övrigt/framgår ej

V23 = Producent

- 1 = Eget eller frilans (material från tidningens egna korrespondenter, ledarskribenter och krönikörer, skrivet och producerat av in house-reportrar eller med tidningens namn som byline)
- 2 = Nyhetsbyrå eller liknande (material från exempelvis TT, AFP m.m.)
- 3 = Insändare (utomredaktionellt material som skickats in och publicerats oavsett plats i tidningen)
- 99 = Framgår ej